

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra řízení

Bakalářská práce

Zhodnocení studijního programu Ekonomika a management

Vypracoval: Mikuláš Stehlík

Vedoucí práce: doc. Ing. Petr Řehoř, Ph.D.

České Budějovice 2024

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Mikuláš STEHLÍK
Osobní číslo: E21486
Studijní program: B0413A050023 Ekonomika a management
Téma práce: Zhodnocení studijního programu Ekonomika a management
Zadávací katedra: Katedra řízení

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Cílem práce je zhodnocení studijního programu Ekonomika a management a navržení případných změn k jeho zlepšení.

Metodika práce:

Studium, získání a shromáždění primárních a sekundárních dat, zpracování a vyhodnocení odborné literatury, zdrojů a teoretických východisek zabývajících se danou problematikou; provedení analýzy současného stavu programu Ekonomika a management, dotazníkové šetření, analýza a syntéza dat spočívající v propojení výsledků a východisek z provedených analýz; návrhy a doporučení garantovi programu směřující ze zlepšení.

Rámcová osnova:

1. Úvod.
2. Literární přehled.
3. Cíl a metodika.
4. Charakteristika studijního programu.
5. Zhodnocení současného stavu.
6. Diskuze a návrh doporučení.
7. Závěr.
8. Přehled použité literatury.
9. Přílohy.

Rozsah pracovní zprávy: 40 – 50 stran

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

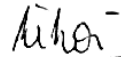
- Adamus, P. (2015). *Metodika hodnocení kvality inkluzivní školy*. Opava: Slezská univerzita v Opavě.
- Hend, J., & Remr, J. (2017). *Metody výzkumu a evaluace*. Praha: Portál.
- Janík, T. (2013). *Kvalita ve vzdělávání*. Brno: Masarykova univerzita.
- Lussier, R. N. (2019). *Management fundamentals*. Los Angeles: Sage.
- Slavík, J. (2020). *Reflexe a hodnocení kvality výuky*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni.

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Petr Řehoř, Ph.D.
Katedra řízení

Datum zadání bakalářské práce: 12. ledna 2023
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2024

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (23)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Petr Řehoř, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 12. ledna 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby tou-též elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

.....

Podpis studenta

.....

Poděkování

Rád bych vyjádřil upřímné poděkování doc. Ing. Petru Řehořovi, Ph.D., mému vedoucímu práce, za jeho cenné náměty, podnětné diskuse a podporu během tvorby této bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval zúčastněným respondentům, kteří se podíleli na průzkumu a věnovali tak svůj čas k poskytnutí užitečných odpovědí. Bez jejich zapojení by tato práce nemohla být dokončena.

Mikuláš Stehlík

Obsah

1	Úvod.....	4
2	Literární přehled	5
2.1	Terciární vzdělávací systém v České republice	5
2.2	CZ-ISCED 2011	6
2.3	Výuka na vysokých školách	6
2.4	Typy studia.....	7
2.5	Organizační formy výuky	7
2.6	Přednáška	7
2.7	Seminář	9
2.8	Cvičení	10
2.9	Distanční vzdělávání.....	11
2.9.1	Vymezení pojmu	11
2.9.2	Tutor.....	12
2.9.3	MOOC	12
2.9.4	The Open University.....	13
2.9.5	e-learning	14
2.10	Studijní program	15
2.11	Evaluaace a kvalita	15
2.11.1	Evaluaace studijního programu	16
2.11.2	Evaluaace z pohledu vyučujícího	16
2.11.3	Evaluaace z pohledu studenta.....	16
2.11.4	Evaluaace distančního vzdělávání	17
2.11.5	Kirkpatrickův model evaluaace	17
2.11.6	Phillipsův model evaluaace	18
2.11.7	Stufflebeamův model (CIPP).....	18
2.11.8	Kaufmanův pětiúrovňový model (OEM).....	19

2.12	Pravidla zajišťování kvality na JU	19
2.12.1	Garant studijního programu	19
2.12.2	Garant předmětu	20
2.12.3	Vedoucí katedry	20
2.12.4	Rada studijního programu.....	20
2.12.5	Akreditační komise fakulty.....	20
2.12.6	Rada pro vnitřní hodnocení.....	20
2.12.7	Mezinárodní rada JU.....	20
3	Cíl a metodika	21
3.1	Cíl práce	21
3.2	Metodika práce	21
3.2.1	Studium odborné literatury	21
3.2.2	Charakteristika studijního programu Ekonomika a management.....	21
3.2.3	Dotazníkové šetření	21
3.2.4	Zpracování dat	22
3.2.5	Návrh doporučení změn na zlepšení	22
4	Charakteristika studijního programu	23
5	Zhodnocení současného stavu	24
6	Diskuze a návrh doporučení	49
6.1	Změna sylabu.....	49
6.2	Nadbytečnost předmětů/předměty s podobným obsahem a vysoká obsáhlost některých předmětů	49
6.3	Nové předměty.....	50
6.4	Externisté	51
6.5	Komunikace ve vztahu vyučující – student	51
6.6	Praxe	52
6.7	E-learning.....	53

6.8	Návrhy z osobní zkušenosti	53
7	Závěr	55
	Summary	57
8	Přehled použité literatury	59
	Seznam obrázků	63
	Seznam tabulek	63
9	Příloha: Dotazník	65

1 Úvod

Hodnocení neboli evaluace je nedílnou součástí nejen vzdělávání, ale také podnikání či vědy. Jedná se o významnou činnost, která nám poskytuje zpětnou vazbu na prováděné činnosti a pomáhá tak ke správnému směřování, zdokonalování a zvýšení efektivity samotného procesu. Bakalářská práce se věnuje jejímu využití v rámci bakalářského studijního programu Ekonomika a management na JU, který studuje necelých 400 studentů. Je tedy nezbytné získat jejich osobní pohled či hodnocení, abychom lépe porozuměli jejich potřebám. Tento program musí také korespondovat s dobovými trendy, inovacemi a pokroky vědy.

V úvodní části práce je prezentován systém vzdělávání v České republice, který je vzápětí podpořen normou CZ-ISCED 2011 a jejími devíti pilíři úrovně vzdělávání. Dále jsou představeny tři základní typy studia a formy výuky. Část práce se věnuje distančnímu vzdělávání, kde je navíc popsána alternativní škola The Open University a systém e-learning. Poslední část literární rešerše je věnována evaluaci, kterou doprovází evaluační modely jednotlivých autorů a v závěru jsou uvedena pravidla zajišťování kvality na JU.

V závislosti, na již výše zmíněné důležitosti samotné evaluace bylo provedeno dotazníkové šetření, jehož se účastnilo 121 respondentů z programu Ekonomika a management. Dotazníkem provázelo 24 otázek, z nichž 4 otázky byly otevřené a studenti tak měli možnost napsat například nejpřínosnější předměty programu či slabé stránky programu. Každá otázka byla vyhodnocena, okomentována a výsledky jsou promítnuty v grafu či tabulce.

Na základě vyhodnoceného dotazníkového šetření byla navržena opatření, která přispívají pro zvýšení spokojenosti studentů v konkrétních oblastech. Zároveň šetření poskytuje hodnotný podklad pro garanta programu, pomocí něhož je možno vytvořit další dotazníky, které by se podrobněji věnovaly jednotlivým oblastem.

2 Literární přehled

2.1 Terciární vzdělávací systém v České republice

Terciárním vzděláváním je míněno spektrum různých forem vzdělávání, které jsou zákonem uznávány a následují po absolvování studia středoškolského, a to jak v podobě všeobecného, tak v podobě úplného středního odborného vzdělání ukončené maturitní zkouškou (MŠMT, 2001).

Vyšší odborné a vysokoškolské studium jsou dva typy vzdělávání, které se uplatňují v terciárním vzdělávání České republiky. Na vyšších odborných školách a konzervatořích lze získat vzdělání vyšší odborné, které je upraveno zákonem č. 561/2004 Sb. školského zákona. Podmínkou pro nástup na vyšší odbornou školu je úspěšné složení maturitní zkoušky. Absolvent vyšší odborné školy získá titul diplomovaného specialisty (DiS). Výše zmíněný zákon upravuje délku studia na tři až tři a půl roku u zdravotnických oborů.

Zákon č. 111/1998 Sb. zákon o vysokých školách upravuje vysokoškolské vzdělávání, kterým je možno získat bakalářské, magisterské, navazující magisterské a doktorské vzdělání. Uchazeč o vysokoškolské studium musí disponovat úspěšným složením maturitní zkoušky a k výběru se mu nabízí bakalářské studium, kterým jakožto absolvent získá titul bakalář (Bc.). Poté je po dokončení bakalářského studia možné navázat na magisterské studium. Zákon o vysokých školách nabízí také studium v nerozdělené formě na dvě úrovně, kdy po vykonání maturitní zkoušky nastoupí uchazeč na pětileté až šestileté studium magisterské. Stane se tak v případě architektury, medicíny či veterinárního lékařství. V případě, že student završí jednu z forem magisterského studia, je mu umožněno vykonat státní rigorózní zkoušku. Vykonanou rigorózní zkouškou náleží absolventovi například titul PhDr. či JuDr. Takto získané tituly můžeme znát pod pojmem „malý doktorát“. Na samém vrcholu studia se nachází studium doktorské, ve kterém je možno pokračovat po ukončení magisterského studia. Takové studium je ve větší míře zaměřeno na vědeckou činnost, po jehož absolvování student získává titul PhD. či Th.D.

Vysoké školy, jakožto nejvyšší článek naší vzdělávací soustavy, jsou rozděleny do tří skupin podle jejich zřizovatele, a to na veřejné, soukromé a státní. Poslední uvedené máme u nás pouze dvě – Policejní akademie České republiky v Praze a Univerzita obrany v Brně (ČSÚ, 2020).

2.2 CZ-ISCED 2011

International Standard Classification of Education – ISCED (Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání) se řadí mezi ekonomické a sociální klasifikace, která byla vytvořena organizací UNESCO ve spolupráci s agenturou Eurostat¹ a OECD². Cílem ISCED je získávání statistických dat v rámci mezinárodního vzdělávání a je využívána pro „*uspořádání vzdělávacích programů a odpovídajících kvalifikací do vzdělávacích úrovní a oborů.*“

Klasifikaci CZ-ISCED zavedl Český statistický úřad sdělením č. 406/2013 Sb., o zavedení Klasifikace vzdělání (CZ-ISCED 2011). Základem pro vypracování této klasifikace byla výše zmíněná Mezinárodní klasifikace vzdělání (ISCED). Česká verze klasifikace rozlišuje devět kvalit vzdělání, které jsou rozděleny do úrovní od nejnižšího možného vzdělání ISCED 0 (vzdělávání v raném dětství) po nejvyšší dosažitelnou úroveň vzdělání ISCED 8 (doktorské a jí odpovídající úroveň) (ČSÚ, 2013).

Český statistický úřad uvádí (2020), že dle klasifikace CZ-ISCED 2011 přiřazujeme vyšší odborné vzdělání dosažené na konzervatoři úrovni ISCED 5, tzv. krátký cyklus terciárního vzdělávání. Vyšší odborné vzdělání, kterého student dosáhne na vyšší odborné škole, a zároveň bakalářské studium odpovídá kvalitě ISCED 6 (bakalářské a jí odpovídající úrovně). Úroveň ISCED 7 (magisterské a jí odpovídající úrovně) je přiřazena dokončenému magisterskému nebo navazujícímu magisterskému programu. Nejvyšším možným dosaženým vzděláním je doktorský studijní program, který spadá pod ISCED 8, tzv. doktorské a jí odpovídající úrovně.

2.3 Výuka na vysokých školách

Škola je projevem různých druhů komunikace, které se ve vývoji lidstva značně mění a posouvají. Na samém začátku stálo ústní vyučování následované výukou prostřednictvím listů papíru (výuka knižní) a následně učebnicová. Dnes se setkáváme s výukou na počítačích či tabletech. Takový posun se značně projevuje ve formě a obsahu samotného vzdělávání. Svět je potřeba chápat jako dynamický systém, jehož vývoji musí odpovídat

---

¹ „Eurostat neboli Statistický úřad Evropské unie je odpovědný za zveřejňování vysoce kvalitních celoevropských statistik a ukazatelů, které umožňují provádět srovnání mezi jednotlivými zeměmi a regiony.“ (Eurostat, b.r.).

² Je organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (The Organization for Economic Cooperation and Development), prostřednictvím které země spolupracují při vytváření politických standardů na podporu udržitelného hospodářského růstu (*About the OECD - OECD*, b.r.).

i styl a obsah výuky. Dynamičnost se projevuje i v povoláních, proto je potřeba studenty především naučit se učení samotnému. (Černý et al., 2015).

Škola by měla připravit na život. Bohužel je od samotného života oddělena a poskytuje zkreslený pohled, studentům chybí samostatnost či tvorba vlastního názoru. (Světlík, 2006).

2.4 Typy studia

Obecně můžeme mluvit o třech základních typech studia. Prvním typem je výuka prezenční, která se vyznačuje fyzickou přítomností obou zainteresovaných osob, tedy vyučujícího a vyučovaného. Opakem formy prezenční je forma distanční spočívající ve fyzické absenci obou výše zmíněných osob na stejném místě, student se zde věnuje samostudiu. Kombinovaný typ získáme spojením dvou předešlých, kdy je umožněno vyučovanému studovat formou distanční, ale povinností pro něj mohou být například účasti na přednáškách či konzultacích (Černý et al., 2015). S ohledem na rozšířené možnosti se kombinovaná forma studia vnímá jako vhodnější alternativa k běžným metodám, jako jsou prezenční či distanční studium (Brdička in Herout, 2016). Takzvaný blended-learning vzniká spojením prezenční a distanční formy studia, kdy distanční studium je založeno na e-learningovém online prostředí (Černý et al., 2015).

2.5 Organizační formy výuky

Dle Rohlíkové a Vejvodové (2012) rozlišujeme tři formy výuky z hlediska organizace. Jsou jimi frontální, skupinová a individualizovaná výuka.

Nejčastěji využívanou formou na vysokých školách je výuka frontální, při níž jsou studenti vzdělávání hromadně výkladem ze strany učitele, který zde má dominantní postavení. Součástí může být i individuální činnost žáka pracujícího dle instrukcí vyučujícího. Žák (2012) uvádí, že se frontální výuka zaměřuje především na poznávací procesy a primárním záměrem je získání co největšího množství znalostí.

Sociálním učením a kooperací se vyznačuje výuka skupinová, při níž studenti pracují v jimi vytvořených skupinách, případně jsou skupiny vytvářeny vyučujícím. Hlavním úkolem je společně dosáhnout stanoveného cíle prostřednictvím spolupráce či rozdělení úkolů, sdílení názorů, debaty a vzájemné podpory členů skupiny.

Poslední formou je individualizovaná výuka, která se vyznačuje přizpůsobením se možnostem studenta pracujícího dle svých schopností. Forma výuky zahrnuje osobní

konzultace a student je tak zodpovědný za samotný průběh učení a jeho výsledky (Rohlíková & Vejvodová, 2012). V současné době je individualizovaná výuka součástí především takzvaných alternativních škol jako je například Montessori vzdělávání (Žák, 2012).

Frontální výuka, při níž jsou studenti povinni pracovat stejným tempem v rámci stejné učební látky, byla počátkem 20. století pod zvyšující se kritikou. To je důvodem pro označení výuky za tradiční a konvenční, která jde proti novodobým formám vzdělávání založených na projektovém či kooperativním učení. Navzdory tomu je frontální výuka stále nejvyužívanějším typem výuky na evropských VŠ (Rohlíková & Vejvodová, 2012).

2.6 Přednáška

Pod pojmem přednáška rozumíme ustálenou formu vysokoškolské výuky, která se již od svého zavedení řadí k nejdůležitějším vyučovacím metodám na vysoké škole navzdory sporům, kterým čelila ve 20. století. Myšlenkou jednoho z názorových proudů bylo úplné zrušení přednášek na vysokých školách z několika důvodů (Vašutová, 2002). Jedním z nich byl fakt, že existují mnohem efektivnější a časově méně náročnější způsoby výuky než je přednáška. Odpůrci této formy výuky dále zmiňovali, že student je na přednášce pasivní a spíše výklad nevnímá (Gibbs, Huczynski, Ramsden in Vašutová, 2002). Potřeba inovace a zdokonalení přednášek je něco, čím bychom se měli zabývat, nikoli se snažit ji vyloučit z výuky, jak tomu bylo v minulém století (Vašutová, 2002).

Posláním přednášky je poskytnout studentům systematický teoretický výklad konkrétního oboru či jeho dílčích částí. Mezi hlavní znaky řadíme například ucelenost, jasnost a aktuálnost informací (Vašutová, 2002). Podlahová (2012) potvrzuje fakt, že znalosti a informace přednášejícího by měly být aktuálnější než-li v literatuře, jejíž vydávání se opoždí. Přednášející, který vede přednášku často formou monologu, bývá nazýván povoláním odborníkem nebo tím, kdo má hluboké a široké znalosti v dané vědní disciplíně a aktivně se věnuje vývoji svého oboru.

Dialog a aktivita studentů by měly nahradit tradiční monologickou přednášku, pokud samotný monolog přednášejícího není cílem. Právě dialog nachází své užití v tzv. interaktivní přednášce, která se vyznačuje otázkami a odpověďmi, diskusí a kolektivním přístupem k řešení problémů (Vašutová, 2002).

Přednáška je většinou vymezena na devadesát minut. Vzhledem ke skutečnosti, že vysokoškolský student udrží pozornost zhruba dvacet minut, je potřeba výklad pozastavit

a položit studentům otázky či dodat demonstraci k výkladu (Rohlíková & Vejvodová, 2012). Běžnou skutečností jsou přednášky, které jsou založené na elektronicky připravené prezentaci, která je promítána v čele místnosti. Studenti si v průběhu zapisují poznámky a doplňují si na základě výkladu do sešitu, počítače či tabletu.

Praxe ukazuje, že většina přednášek na vysoké škole bohužel probíhá bez větší přítomnosti studentů, která se projevuje především v průběhu semestru. To je dáno zejména tím, že je tato forma výuky založena na dobrovolné účasti (Rohlíková & Vejvodová, 2012).

Problémy přednášek:

- Vyučující upřednostňuje namísto interaktivní přednášky monologický projev, který postrádá dynamiku.
- Studentům je přednášeno příliš mnoho informací, protože učitelé předpokládají, že to studentům bude ku prospěchu.
- Přednáška postrádá obsah.
- Příliš rychlý výklad, který může mít za následek nedostatek času pro zápis poznámek studenty.
- V rámci přednášky není vymezen čas pro dotazy.
- Nepříjemné prostředí přednášky z důvodu častého připomínání vyučujícího, co vše se vyskytne u zkoušky apod. (Ramsden in Vašutová 2002).

2.7 Seminář

Druhou částí vysokoškolských kurzů jsou semináře, které doplňují přednášku a měly by na ni navazovat (Vašutová, 2002). Seminář bývá zpravidla pro studenty povinný a skupina by měla čítat zhruba 20-25 studentů (Rohlíková & Vejvodová, 2012). Na semináři se studenti věnují prezentacím a intelektové činnosti, která spočívá ve využívání znalostí (získaných na přednáškách či při samostudiu) a schopností k řešení problémů. Hlavním záměrem semináře by mělo být poskytnutí většího prostoru pro projev studentů, kteří zde přednášejí své práce, věnují se bádání a zabývají se problémy (Vašutová, 2002). Podlahová (2012) uvádí, že smyslem seminářů je především získávání dovedností, nikoli získávání teoretických poznatků. Mezi takové dovednosti řadíme například kritické myšlení, argumentaci, týmovou práci či rozvíjení komunikace (Vašutová, 2002).

Nejzásadnější vyučovací metodou pro seminář je diskuse, a proto by vyučující neměl zakládat tuto část výuky pouze na svém monologu (Rohlíková & Vejvodová, 2012). Vašutová (2002) uvádí, že při diskusi je potřeba brát na vědomí výskyt bariér přispívajících k nižší efektivnosti takové výuky. Mezi bariéry řadíme kupříkladu pocit studenta, který si myslí, že se při diskusi neučí. Dále z častých překážek může být strach studentů z kritiky jejich názorů. Bariéry nemusí být pouze ze strany studenta, ale i ze strany vyučujícího, sem řadíme sklon k zasahování a usměrňování diskuse či neurčený předmět diskuse, ze které se stává konverzace.

Problémy seminární výuky mohou být:

- Nenávaznost na přednášku či opakování přednášky samotné.
- Vyučující nepožaduje po studentech aktivitu či předchozí přípravu nebo ji požaduje, ale studenti tak nečiní.
- Monolog vyučujícího.
- Vedoucí semináře usiluje o dialog, který studenti nepřijímají a zdržují se komunikace.
- Mezi studenty převažuje dominantní jedinec, jenž se neustále dotazuje a nedá prostor ostatním.
- Absence hodnocení výsledků studentů.
- Udělování zápočtu na základě účasti (Ramsden in Vašutová, 2002).

Studenti by měli o tom, co se učí, mluvit, psát, propojovat znalosti se zkušenostmi a aplikovat poznatky na každodenní život, protože z důvodu nedostatečné efektivity pasivního učení v podobě pouhého sezení a poslouchání získají studenti omezený přínos informací (Chickering & Gamson in Nunn, 1996).

2.8 Cvičení

Oproti semináři se cvičení ve větší míře zaměřuje na praktičnost. Samotná koncepce se ale v mnoha ohledech podobá semináři. Podrobněji lze cvičení spíše přiblížit na jedním z jeho druhů, kterým je cvičení laboratorní. V něm studenti získávají zkušenosti s materiálem a různými laboratorními a technickými přístroji a zařízeními. Cvičení studentům přibližuje podstatu technologií, vědeckého výzkumu a jeho metodologii, také se cvičení podílí na vývoji dovedností studentů. Dále se zde studenti učí aplikovat získané teoretické znalosti v rámci experimentu.

Cvičení s sebou přináší následující úskalí:

- Cvičení je věnováno úkolům, které se netýkají studia samotného.
- Nepřipravenost studentů.
- Vyučující nelpí na výstupech zadaných úkolů například v podobě protokolu.
- Špatná technická vybavenost potřebná pro cvičení (Ramsden in Vašutová, 2002).

2.9 Distanční vzdělávání

2.9.1 Vymezení pojmu

Edukace se stává široce využívanou a do popředí se dostávají alternativní varianty studia – kombinované a distanční. Obě tyto formy vyplývají z potřeb studentů dnešní společnosti (Matějů in Herout, 2016). Distančním vzděláváním je míněno studium řízené, samostatné a je odvozeno od slova distance, tedy vzdálenost (Zlámalová, 2003) a je považováno za plnohodnotný vzdělávací proces (Černý et al., 2015). Samotnou vzdálenost je možné rozdělit do pěti typů, a to na prostorovou, časovou, sociální, psychologickou a kulturní (Rohlíková & Vejvodová, 2012).

Prostorovou vzdálenost je možno chápat jako situaci, kdy student může být jakkoli vzdálen od instituce a věnovat se studiu zrovna tam, kde se nachází. Není tedy nikterak nucen navštěvovat danou instituci v pravidelných intervalech (Rohlíková & Vejvodová, 2012). S geografickou vzdáleností se pojí situace, kdy je pro osoby náročné či nemyslitelné se do instituce fyzicky dostavit. Řeč je o znevýhodněných osobách, kterými jsou jak tělesně postižení či lidé s mentálním handicapem, tak osoby, kterým překonání vzdálenosti uspoří čas. Řadí se sem studenti v zaměstnání, matky na mateřské dovolené, lidé ve výkonu trestu a další. Všem těmto skupinám distanční vzdělávání usnadňuje cestu ke studiu (Černý et al., 2015).

Časovou vzdálenost představuje asynchronní korespondenční komunikace, kterou je časový rozestup mezi odesláním dotazu studentem vyučujícímu a obdržáním odpovědi. Právě rychlost odpovědi je stěžejním pro úspěšnost studia.

Osamocení či chybějící pocit sounáležitosti jsou některé ze stavů definujících sociální vzdálenost a jsou nejčastějším důvodem pro předčasné opuštění studia.

Vzdálenost psychologická znamená, že v distančním vzdělávání není student s vyučujícím v přímém kontaktu, a tedy studenta přímo nezná, neví o jeho studijních, zdravotních či rodinných problémech a tomu musí přizpůsobit i své hodnocení a být tak opatrnější.

Posledním typem je vzdálenost kulturní. Student může pocházet z jiné země, než je sama instituce a to s sebou pak přináší rozdílnost vzdělávacích metod, studijních textů a také zvyklostí a kultury samotné. Proto je potřeba texty nejen překládat, ale také je přizpůsobit daným kulturám (Rohlíková & Vejvodová, 2012).

2.9.2 Tutor

Zprostředkovatelem a hodnotitelem distančního studia je tutor, který je studentovi nejbližší a má vůči němu specifické povinnosti a je jakýmsi spojovacím článkem mezi studentem a danou institucí. Podstatné jméno tutor je převzato z angličtiny a v českém jazyce odpovídá slovu konzultant, jehož role je však mnohem obsáhlejší, než může český ekvivalent cizího slova evokovat. Pro tuto specifickou pedagogickou funkci je užíváno i pojmenování mentor (Zlámalová, 2003). Studenti jsou s dotazy odkázáni právě na tutora, se kterým komunikují prostřednictvím technologií, jako jsou mobilní telefony či počítače. Zde se pro komunikaci využívá různých online nástrojů, například email, MS-Teams ad.

Tutor by se měl věnovat maximálně skupině čítající dvacet studentů (Zlámalová, 2003).

2.9.3 MOOC

Massive Open Online Courses (MOOC) jsou placené či zdarma dostupné online kurzy, na které se může zapsat ten, kdo má zájem vzdělávat se online. MOOC jsou v současnosti hojně využívány desítkami miliony uživatelů a to zejména k rekvalifikaci, kariérnímu rozvoji nebo například k přípravě na vysokou školu (Mooc.org, b.r.). Mezi největší poskytovatele kurzů se řadí portály <https://www.coursera.org/>, <https://www.edx.org/>, <https://www.futurelearn.com/> a <https://swayam.gov.in/> (Shah, 2021).

Za zrodem těchto kurzů stojí kalifornská Stanford University. V roce 2011 vydala své první online kurzy umělé inteligence, které byly přístupné zdarma a přihlásilo se na ně přes 100 000 studentů. Od té doby více jak dvanáct set univerzit po celém světě začalo nabízet MOOC kurzy spolu s výše uvedenými portály (Pickard et al., 2023).

Mezi nejvyužívanější kurzy patří oblast technologií a podnikání, které společně dosahují téměř 50% podílu všech dostupných kurzů (Shah, 2021). Černý et al. (2015) uvádí, že na základě neformálnosti těchto kurzů je možné prostřednictvím nich studovat skutečně to, o co se jedinec zajímá a co ho naplňuje.

Kurzy v roce 2021 dosáhly 220 milionů uživatelů, přičemž právě v tomto roce si kurzy získaly 40 milionů uživatelů (do statistik není započítána Čína) a to zejména díky pandemii Covidu-19 (Pickard et al., 2023).

I v tomto prostředí má učitel svou roli, nikoli v podobě osobních konzultací, kterých by vzhledem k četnému množství studentů nebyly zvladatelné, ale ve formě online videokonferencí. Zde učitel řeší odevzdaný úkol či speciální témata (Černý et al., 2015).

Existovaly názory, že právě MOOC sníží zájem o univerzity díky nižším nákladům. Nákladné jsou ale některé zkoušky a certifikáty z těchto kurzů (ne každý kurz je zakončen certifikací či zkouškou) (Anderson & Rivera Vargas, 2020).

Kurzy jsou většinou rozděleny do několika částí a postupně studenta seznámí například s programy na stříh videí nebo vývoj aplikací. Dále se zde nachází kurzy zaměřené na jazyky, osobní rozvoj ad. Délka kurzů je různá, v rozmezí od jednotek hodin po několik let. Coursera.org nabízí prostřednictvím univerzit i vysokoškolské uznávané tituly, například University of London zde nabízí magisterské studium kybernetické bezpečnosti, kdy délka kurzu je stanovena na 24-60 měsíců s cenou v přepočtu okolo 300 000 Kč (Coursera, b.r.).

2.9.4 The Open University

Největší distanční univerzitou na světě je The Open University, která byla založena v roce 1969 ve Spojeném království a nabízí jak bakalářské, tak magisterské studium. Za tu dobu si škola získala více než 2 miliony studentů z celého světa.

Výuka probíhá online, případně s podporou tištěných materiálů a je vyžadováno vypracovávání zadaných úkolů. Studentům je přidělen tutor, který jedince provází po celou dobu studia a probíhá zde komunikace prostřednictvím e-mailu, mobilního telefonu či fóra. Studium se skládá z modulů, na jehož konci je zkouška (prezenční nebo distanční formou) či tzv. závěrečné hodnocení. Student musí v neposlední řadě disponovat dostatečnou jazykovou vybaveností, protože studium je poskytováno v anglickém jazyce.

Délka studia se odvíjí od formy, kterou student zvolí. V případě plného studia se jedná o 3 roky pro získání bakalářského titulu, které vyžaduje 32-36 hodin studia týdně. Nutno uvést, že tituly získané na Open University jsou mezinárodně uznávané. Druhou formou je částečné studium, které vyžaduje poloviční týdenní hodinovou dotaci a studium je stanoveno na 6 let. Možné je studovat širokou škálu kurzů, například účetnictví, biologii, obchod a management, marketing, kriminalistiku, dějiny ad.

Bakalářské nebo magisterské studium v současné době (listopad 2023) vychází na bezmála 600 000 Kč, a to jak v částečné, tak plné formě. Výše ceny se odvíjí od země, ze které student studium vykonává a také od zvoleného kurzu (The Open University, b.r.).

Většina univerzit poskytující distanční vzdělávání celosvětově trpí nižší prestiží, nižšími výsledky ve výzkumu a nižším vládním financováním oproti klasickým školám (Puspitasari & Djaya in Anderson & Rivera Vargas, 2020)

S otevřenými univerzitami se můžeme setkat po celém světě. Jejich počet přesahuje 80 a Česká republika stále na svou první čeká.

2.9.5 e-learning

Používání informačních a komunikačních technologií v distančním vzdělávání přinesly vznik pojmu e-learning (Černý et al., 2015). Pro e-learning dosud neexistuje žádná jednotná definice, která by přesně vystihla jeho podstatu a bohužel některé starší definice již neodpovídají dnešnímu pojetí. Herout (2016) uvádí, že *„je možné na e-learning nahlížet jako na vzdělávací proces, nebo jeho podporu, využívající nové multimediální technologie a internet za účelem dosažení stanovených vzdělávacích cílů.“* Eger (2020) dodává, že e-learning není již spojení pouze počítače a internetu. Mezi další využívané technologie se dnes řadí tablety, chytré mobily a také sociální média otevírají nové možnosti.

LMS

Learning Management System (řídící výukový systém) je definován počítačem, sítí a speciálním softwarem, jenž dovoluje tvorbu, řízení a šíření edukačních materiálů. Jedná se o virtuální studijní prostředí disponující výukovými kurzy, testy či instrukcemi ke studiu. Dále umožňuje interakci mezi zainteresovanými stranami a v neposlední řadě také hodnocení studijních výsledků (Podlahová, 2012).

Dělení e-learningu

Nejsrozumitelnější rozdělení e-learningu je možno vnímat ve dvou formách, a to jako online a offline formu, přičemž online dále můžeme dělit na synchronní a asynchronní.

Offline e-learningem rozumíme situaci, kdy e-learning není založen na připojení k internetu, a proto se při tomto studiu využívají různé paměti pro ukládání studijních materiálů v podobě flash disků, CD, DVD nebo paměťových karet. Tuto formu e-learningu vnímáme jako zastaralou a nekorespondující s dnešním vzděláváním.

Online forma je naopak založená na připojení k internetu, a materiály jsou tak dostupné díky síťovým prostředkům, které daná univerzita využívá (Herout, 2016).

Synchronní výuka je definována reálným časem a připojením k internetu, díky kterému můžeme komunikovat s tutorem a dalšími studenty. Do určité míry nám tento styl výuky může poskytovat dojem reálné komunikace tváří v tvář (Frk, 2010). Do tohoto stylu můžeme zařadit výuku v učebně, ve které se všechny zainteresované osoby pravidelně setkávají ve stejném čase a místě. Dále se může jednat o virtuální výuku, kdy se studenti do výuky přihlásí v daný čas z odlišných míst. (Pejša, b.r.).

Online e-learning v asynchronní podobě neprobíhá v reálném čase, to znamená, že se studenti mohou věnovat studiu v době, kdy zrovna nejsou zaneprázdněni, například zaměstnáním (Frk, 2010).

2.10 Studijní program

Studijní program zajišťuje Zákon č.111/1998 Sb., zákon o vysokých školách, mimo jiné dále nařízení vlády č. 247/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství a nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o oblastech vzdělávání ve vysokém školství (Jihočeská univerzita, 2017).

Studijní program je vypracován vysokou školou jako projekt, který je náležitě akreditován a určuje, co musí student podstoupit, aby dosáhl patřičného vzdělání či akademického titulu. Je potřeba absolvovat studijní plán stanovený studijním programem, který se skládá z volitelných a pevně určených předmětů.

Z pohledu marketingu vnímáme studijní program jako produkt školy, která musí svůj produkt udržovat s potřebami společnosti a být tak atraktivní pro své zákazníky (studenti, rodiče a podniky) (Světlík, 2006).

2.11 Evaluace a kvalita

„Evaluace je nezbytnou součástí strategického plánu vzdělávací instituce. Je také součástí každého vzdělávacího projektu a měla by být i součástí každé výuky.“ (Eger, 2020).

Kvalita výuky je představována jako souhrn veškerých znaků, které jsou zdrojem její prosperity a hodnoty. V závislosti na vyšší kvalitě výuky jsou efektivněji naplňovány cíle takové výuky (Slavík et al., 2020).

V minulosti byl význam evaluace spíše přehlížen, ale nyní je stále více vnímána jako nedílná součást rozhodovacího procesu pro zdokonalování vzdělávacích programů v průběhu jejich fungování. Pokud mají být programy odpovídající a efektivní, musí mít neodmyslitelný systém hodnocení.

Cílem evaluace by mělo být identifikování silných a slabých stránek programu, aby tak došlo k jeho přepracování či zdokonalení (Murphy, 1989).

2.11.1 Evaluace studijního programu

„Evaluace vzdělávacích procesů je jakýkoli pokus získat informace (zpětnou vazbu) o účincích určitého vzdělávacího programu a ocenit hodnotu tohoto vzdělávání.“ (Armstrong in Tenkl, 2014).

Ve vzdělávání chápeme pod pojmem evaluace zkoumání kvality či hodnoty vzdělávacího programu, případně jeho dílčích částí. Výsledek zkoumání nám stanovuje hodnotu a efektivitu studijního programu (Národní pedagogický institut České republiky, b.r.).

Většina evaluátorů programů se shoduje, že evaluace může mít buď:

- formativní účel (pomáhá zlepšit program (Worthen, 1990), zahrnuje průběžnou zpětnou vazbu, hledá návrhy na zlepšení a jedná se o opakovaný proces) nebo
- sumativní účel (posuzuje dosažené výsledky a rozhoduje, zda má program pokračovat či nikoli, jedná se o jednorázový proces). Sumativní evaluace připomíná audit díky povaze obou činností, které jsou založené na retrospektivní analýze (Hendl & Remr, 2017).

Formativní hodnocení má větší dopad než sumativní hodnocení, protože se věnuje hodnocení již v jeho průběhu, nikoli až poté, dodává Murphy (1989).

2.11.2 Evaluace z pohledu vyučujícího

„Reflexe a hodnocení kvality výuky je dvojice učitelských činností, které podporují kvalitu výuky.“ Reflexí rozumíme retrospektivní pohled na události. Vyučujícímu tedy reflexe poskytuje zpětnou vazbu na situace, které může různě zkoumat, případně zlepšit a hodnotit (Slavík et al., 2020).

2.11.3 Evaluace z pohledu studenta

Spokojenost studentů, která je projevem kvality celkové práce školy se stanovuje diferencí mezi očekávanou a skutečnou kvalitou vzdělávacího programu, kdy právě stu-

denti mají klíčovou úlohu při posuzování kvality. Student ucházející se o konkrétní vzdělávací program nastupuje na školu s určitým očekáváním, které je dáno rodiči, přáteli či image a propagací školy samotné. Zklamání a ztráta motivace se pak dostaví v případě, kdy diference mezi očekávaným a skutečným stavem kvality je příliš vysoká. Je potřeba brát v potaz, že nově nastupujícím studentům prvních ročníků je třeba poskytovat zvýšenou péči.

Rozhodujícími stanovisky ve smyslu vnímání kvality jsou pro studenty učitel a samotný proces výuky, kdy pohledy studentů jsou velmi subjektivní v závislosti na jejich preferencích. Spokojenost studentů je tak velmi náročně měřitelná.

Panelová diskuse, pravidelné dotazníkové šetření či dotazník pro čerstvé absolventy mohou být hodnotným zdrojem pro získání aktuálních informací o spokojenosti studentů, které mohou sloužit ke zlepšování kvality výuky. K podrobnějšímu šetření radíme tzv. strukturovaný dotazník, ve kterém se uplatňuje nejen míra uspokojení, ale také váha důležitosti, kterou studenti přisuzují jednotlivým faktorům (Světlík, 2006).

Vlády některých zemí schvalují použití finančních prostředků za účelem hodnocení vzdělávacích programů, aby se tak zjistila jejich účinnost (Worthen, 1990).

Eger (2020) uvádí, že při hodnocení je třeba, abychom si byli vědomi bariér, kterými mohou být: špatné stanovení cílů, nahlížení na hodnocení jako zbytečné, finance, čas nebo strach z následků (jak pro studenty, tak pro vyučující a školu).

2.11.4 Evaluace distančního vzdělávání

Při této formě vzdělávání je evaluace považována za zvlášť klíčový proces vzhledem k podstatě, kdy se student s vyučujícím fyzicky nesetkávají. V základní rovině by tak bylo možné evaluaci stanovit na základě vstupních a výstupních znalostí studentů kurzu.

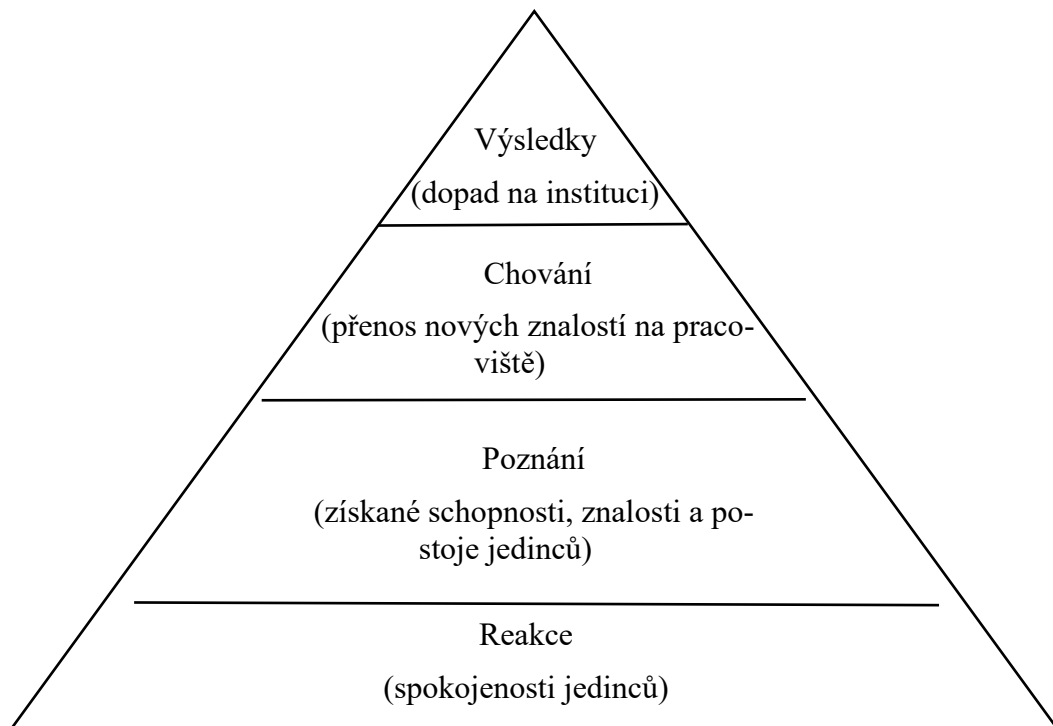
Za úspěšné distanční vzdělávání je považováno takové, kdy prostřednictvím evaluace bylo zjištěno dosažení stejných cílů a předání informací jako u výuky prezenční s využitím obdobných metod a postupů (Černý et al., 2015).

2.11.5 Kirkpatrickův model evaluace

Donald L. Kirkpatrick (USA) v roce 1959 zveřejnil ve své disertační práci čtyř-úrovňový model pro evaluaci vzdělávacích procesů, který se řadí mezi nejznámější a nejvíce používané metody tohoto typu. Navzdory tomu, že model vznikl ve vzdělávacím prostředí se využívá i ve zdravotnictví, projektovém řízení ad.

Čtyř-úrovňový model nám pomáhá stanovit dopad a efektivitu jak evaluované organizace, tak jednotlivce. Model se více soustředí na svou předprojektovou fázi, kdy je potřeba si definovat měřitelné cíle (Tenkl, 2014). Vychází z redukcionistického přístupu, který předpokládá, že úspěšnost či neúspěšnost vzdělávacího programu lze vysvětlit jednoduše tím, že program redukuje na jeho prvky (tzn. jeho výsledky) a ty prozkoumáme (Gandomkar, 2018).

Obrázek 1: Čtyř-úrovňové schéma Kirkpatrickova modelu

Zdroj: Tenkl (2014)

Můžeme říci, že první tři fáze modelu jsou představovány jako výstupy evaluace a poslední fáze je prezentována jako dopad evaluace – posuzuje vliv změn identifikovaných v předchozích fázích. Průzkumy bylo zjištěno, že americké společnosti nejvíce využívají první dvě fáze, zbylé dvě pouze zřídka (Tenkl, 2014).

Vznikla také řada schémat, která upravují původní znění Kirkpatrickova modelu.

2.11.6 Phillipsův model evaluace

Model Jacka Phillipse vycházející z původního Kirkpatrickova modelu navíc nabízí 5. úroveň „ROI“ (Return on Investment – návratnost investic), abychom zjistili, zda se nám investice do vzdělávacího programu vyplatí či nikoli ($ROI = (\text{čisté přínosy programu} / \text{náklady na program}) * 100$) (Barizo, 2020).

2.11.7 Stufflebeamův model (CIPP)

CIPP model vycházející opět ze vzdělávacího prostředí, jehož předmětem je zejména evaluace dlouhodobých a velkých projektů, publikoval Daniel L. Stufflebeam (Tenkl, 2014). Základem je teorie komplexity, která bere v úvahu vzdělávací program jako otevřený systém (Gandomkar, 2018). Zkratka CIPP je pro slova – context, input, process a product.

Context – v této fázi evaluace je cílem zjištění vlivů, jenž mohou mít dopad na implementaci nových inovací a odhalit potřeby pro realizaci inovace. Fáze Input je představována vstupy (zdroji – peníze, lidé ad.), ve smyslu jejich potřebného množství pro úspěšnou realizaci projektu. Třetí fáze Process je fází kontroly cílů a milníků. V poslední fázi Product je uskutečňováno hodnocení celkových výsledků (Tenkl, 2014).

2.11.8 Kaufmanův pětiúrovňový model (OEM)

Kaufmanův model je téměř shodný s tím, který zveřejnil Donald L. Kirkpatrick. Avšak je model navíc doplněn pátou úrovní, která zahrnuje přidanou hodnotu pro společnost.

2.12 Pravidla zajišťování kvality na JU

Zajištění kvality upravuje vnitřní předpis „Pravidla systému zajišťování kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností a vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích“, ze dne 28.7.2017, jenž je v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Pramenem těchto pravidel jsou dlouhodobé strategické dokumenty, jejichž cílem je především rozvoj, zvyšování kvality a příprava budoucích absolventů JU. Kvalitou je tak rozuměno naplňování standardů či nejlépe jejich překračování.

Prostřednictvím procesu hodnocení kvality je zkoumáno, jak efektivně JU a její jednotlivé části splňují normy stanovené pro své individuální aktivity. Další částí procesu je určení silných a slabých stránek činností realizovaných na JU.

2.12.1 Garant studijního programu

Je akademickým pracovníkem na koncepční úrovni, jenž organizuje implementaci a rozvoj studijního programu. Spolu s radou studijního programu stojí za kvalitou studijního programu. Jeho hlavním cílem je růst kvality studijního programu. Garanti daných

studijních programů fakulty pak společně tvoří Radu studijních programů, kterou koordinuje a řídí Koordinátor kvality dané fakulty.

2.12.2 Garant předmětu

Zaručením kvality jednotlivých předmětů je odpovědností garanta předmětu. Případné podněty pro úpravu předmětu jsou předkládány do rukou garanta studijního programu, který zároveň řídí činnost garanta předmětu.

2.12.3 Vedoucí katedry

Jeho záměrem je dlouhodobé posilování personálního a odborného růstu na katedře a efektivní řízení aktivit garantů studijních programů na konkrétní katedře.

2.12.4 Rada studijního programu

Cílem Rady studijního programu je zajistit vysokou kvalitu studijního programu a předkládat návrhy na optimalizaci výuky jednotlivých předmětů a úpravy studijních plánů. Její činnost je charakterizována diskusemi a pravidelnými setkáními se studenty daného studijního programu. Rada spolupracuje nejen s uchazeči a současnými studenty, ale také se zaměřuje na spolupráci s absolventy a vyučujícími.

2.12.5 Akreditační komise fakulty

Vykonává činnosti spojené se zajišťováním a hodnocením kvality na popud příslušného děkana. Zabývá se návrhy na nové studijní programy či prodloužením stávajících.

2.12.6 Rada pro vnitřní hodnocení

„Rada pro vnitřní hodnocení se ve své činnosti řídí zákonem, Statutem JU a Statutem Rady pro vnitřní hodnocení JU. Je garantem kvality vzdělávací a tvůrčí činnosti a souvisejících činností zajišťovaných na JU.“

2.12.7 Mezinárodní rada JU

„Je poradním orgánem rektora pro posuzování směřování a kvality vzdělávací a tvůrčí činnosti JU, případně systému řízení, financování a dalších souvisejících činností, o jejichž projednávání podle svého uvážení rektor požádá“ (Jihočeská univerzita, 2017).

3 Cíl a metodika

3.1 Cíl práce

Cílem práce je zhodnocení studijního programu Ekonomika a management a navržení případných změn k jeho zlepšení.

3.2 Metodika práce

3.2.1 Studium odborné literatury

V teoretické části bakalářské práce bylo užito široké spektrum zdrojů, aby byl zajištěn komplexní a důkladný přístup k této práci. Čerpáno bylo jak z odborných knih poskytnutých Akademickou knihovnou JU, tak také z knih Teologické fakulty JU. Dále bylo užito odborných článků, které poskytují databáze SCOPUS či Google Scholar. Mimo českých a slovenských zdrojů bylo v práci čerpáno z odborných článků a studií v anglickém jazyce.

V poslední části práce se nachází výčet užitých zdrojů.

3.2.2 Charakteristika studijního programu Ekonomika a management

Vzápětí byl charakterizován hodnocený studijní program na základě informací získaných z webových stránek Ekonomické fakulty JU.

3.2.3 Dotazníkové šetření

Pro zhodnocení současného stavu studijního programu byl proveden výzkum prostřednictvím anonymního dotazníkového šetření.

Aby bylo dosaženo co největšího počtu odpovědí, tak byla zvolena cesta rozeslání dotazníku prostřednictvím školního e-mailu mezi 326 studentů. Emailové adresy byly získány z informačního systému STAG. Dále byli osloveni vyučující s prosbou o připomenutí dotazníku studentům na cvičeních. Sbíráni odpovědí probíhalo v březnu 2024 po dobu dvou dní a šetření se zúčastnilo celkem 121 respondentů z programu Ekonomika a management. Návratnost dotazníku je tedy 37 %.

Respondenti měli k dispozici 24 otázek, jež byly rozděleny na 4 otázky otevřené a na 20 uzavřených s možností volby z nabídky.

Dotazník vytvořený prostřednictvím platformy Survio je dostupný v příloze.

3.2.4 Zpracování dat

Po získání odpovědí byla data z portálu Survio exportována do softwaru Microsoft Excel, kde byla následně zpracována. Výstupem tak byly obrázky, tabulky a korelace.

3.2.5 Návrh doporučení změn na zlepšení

Odpovědi a podněty, které byly získány pomocí dotazníkového šetření od studentů programu Ekonomika a management vedly v určitých oblastech k vytvoření návrhu na zlepšení současného stavu programu.

4 Charakteristika studijního programu

Hodnocený bakalářský studijní program Ekonomika a management je poskytován Ekonomickou fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Forma studia je prezenční (fakulta nabízí i studium kombinované) a stanovená doba studia je tři roky.

Program se zaměřuje na předměty, jež formují stabilní základ ekonomických a manažerských znalostí. Prostor je také věnován předmětům zaměřujícím se na aplikování teoretických poznatků v závislosti na očekávaném budoucím uplatnění. Předměty jako je Matematika 1 a 2 či Teorie pravděpodobnosti a statistika 1 a 2 jsou nedílnou součástí programu s ohledem na potřebu analytických dovedností absolventů. Pro práci s informačními systémy je pozornost věnována v předmětu Manažerská informatika 1 a Základy podnikových informačních systémů.

S ohledem na státní závěrečné zkoušky si studenti zvolí jedno ze dvou akademických zaměření dle svých preferencí, a to buď management provozu nebo management obchodu.

Studium je zaměřeno na aktivní metody výuky, které umožňují studentům získat praktické dovednosti spojením teoretické výuky s účastí odborníků z podnikatelské sféry, včetně práce s případovými studii a projektovou výukou.

Složením předmětové struktury a jejich tematickým obsahem odpovídá program na požadavky praxe a reaguje i na potřeby spojené s přípravou studentů pro inovativní koncept Průmysl 4.0 (Ekonomická fakulta JU, b.r.).

Tabulka 1: Míra absolventů vůči zapsaným studentům

Akademický rok nástupu	2019/2020		2020/2021	
	prezenční	kombinované	prezenční	kombinované
Zapsaných studentů	109	43	151	49
Počet absolventů	83	12	85	5
% vyjádření absolventů	76 %	28 %	56 %	10 %

Zdroj: Vlastní zpracování

5 Zhodnocení současného stavu

Otázka č. 1: Pohlaví

Šetření se účastnilo 55 % žen, 43 % mužů a zbylá dvě procenta si nepřála uvádět pohlaví.

Otázka č. 2: Studuji

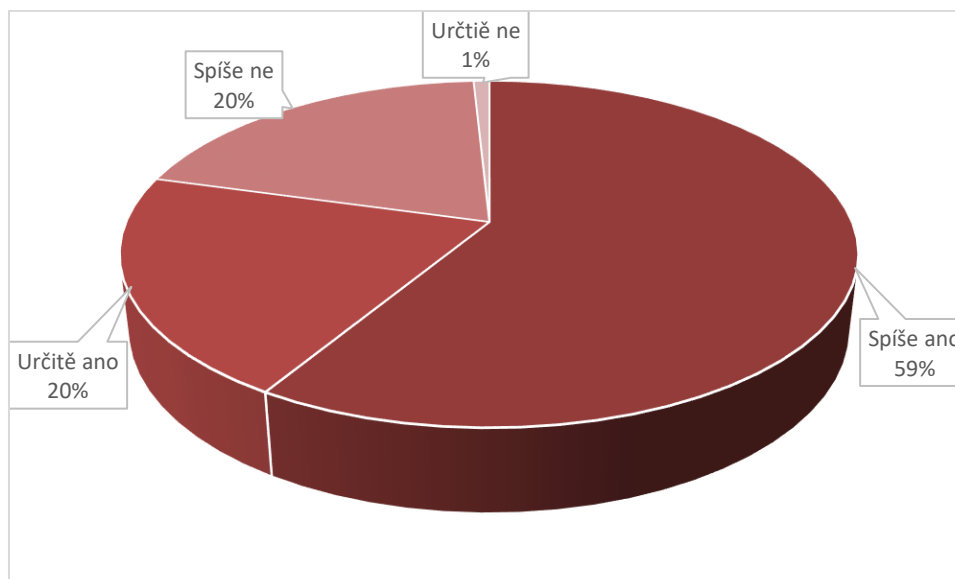
Nejpočetnější skupinou mého dotazníku byli studenti druhého ročníku, 38 % celkem. Další četnou skupinou (30 %) byli studenti třetího ročníku. První ročník tvořil 21 % dotázaných. 8 % dotázaných byli absolventi. Zaznamenal jsem odpovědi i od studentů, kteří studium předčasně ukončili a ti tvoří zbylá 3 %.

Otázka č. 3: Forma studia

98 % studentů navštěvuje prezenční studium, zbylá 2 % kombinované studium.

Otázka č. 4: Cítíte se být dostatečně zapojováni do diskusí v rámci výuky?

Obrázek 2: Míra zapojení do diskusí

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obrázku 2 lze vyčíst, že nadpoloviční většina všech dotázaných, tedy 59 % se cítí být spíše zapojována do diskusí, dalších 20 % uvedlo, že určitě ano. Stejný výsledek měla odpověď „spíše ne“. Zbylé 1 % respondentů uvedlo, že se určitě necítí být do diskusí v rámci výuky zapojeno.

Na základě poskytnutých údajů mohu zhodnotit, že více jak třičtvrtě dotázaných studentů má pozitivní zkušenost s úrovní svého zapojení do diskusí.

Otázka č. 5: Jak byste popsali průběh výuky u vyučujících, ze které jste si odnesli nejvíce?

U této otázky je nutno podotknout, že respondenti měli možnost výběru více než jedné odpovědi, tedy hodnoty v tabulce neodpovídají absolutnímu počtu dotázaných.

Tabulka 2: Nejprínosnější průběh výuky

Průběh výuky	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Příklady z praxe	90	74 %
Lidský přístup	74	61 %
Osobní zkušenost	67	55 %
Praktické využití	48	40 %
Prostor pro diskusi/dotazy	48	40 %
Nadšení/zapálení	21	17 %
Celkem	348	287 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výsledků tabulky 2 je zřejmé, že respondenti nejčastěji uvedli za nejprínosnější příklady z praxe. Tuto odpověď zvolilo 74 % respondentů, což poukazuje na důležitost konkrétních příkladů a jejich aplikace ve výuce. Lidský přístup volilo 61 % respondentů, 55 % respondentů pak osobní zkušenost. Praktické využití zaškrtnulo 40 % dotazovaných, stejná procenta pak získal prostor pro diskusi/dotazy. Nadšení/zapálení se vyskytlo v odpovědích u 17 % respondentů.

Otázka č. 6: Vypište jeden či více předmětů, které pro vás byly doposud největším přínosem.

Otázku jsem rozdělil do čtyř oblastí podle toho, jaký ročník právě respondent navštěvuje a na závěr této otázky jsou uvedeny souhrnné výsledky.

V provádění výzkumu byli absolventi přiřazeni ke třetím ročníkům a lidé, kteří předčasně studium ukončili (celkem 3 z dotazovaných), byli zahrnuti pouze do části „Celkem“.

Otázka byla takto rozdělena z logického důvodu, protože studenti prvních a druhých ročníků zkreslují souhrnnou statistiku díky tomu, že nemají absolvované takové množství předmětů, jako studenti třetích ročníků. Tedy student prvního ročníku v této odpovědi

mohl vybírat přibližně z 12 předmětů, které již absolvoval či právě studuje, kdežto student třetího ročníku mohl vybírat zhruba ze 40 předmětů.

Každý student měl možnost v odpovědi zmínit jeden a více předmětů. V průměru studenti zmínili 1,7 předmětu, což znamená, že hodnoty v tabulce neodpovídají absolutnímu počtu respondentů.

V tabulkách jsou uvedeny ty předměty, které uvedlo alespoň 5 % dotazovaných.

a) První ročník

Tabulka 3: Nejpřínosnější předměty (první ročník)

Název předmětu:	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Mikroekonomie	10	38 %
Základy práva	8	31 %
Marketing	7	27 %
Management	4	15 %
Celkem	29	112 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak tabulka 3 napovídá, 38 % studentů považuje jako nejpřínosnější předmět Mikroekonomii, dále 31 % zvolilo Základy práva. Jako třetí se umístil Marketing s 27 % dotazovanými a Management na čtvrtém místě byl zvolen 15 % dotazovaných studentů prvního ročníku.

Zde je nutno podotknout, že dotazník byl prováděn v březnu, tedy na začátku letního semestru. V tu dobu měli studenti již absolvovaný předmět Mikroekonomie a Základy práva za zimní semestr. Marketing a management se vyučuje právě v letním semestru, studenti tedy navštěvovali předmět relativně krátkou chvílí, a i přes to se tyto dva předměty jeví jako velice přínosné.

b) Druhý ročník

Tabulka 4: Nejpřínosnější předměty (druhý ročník)

Název předmětu:	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Logistika	14	30 %
Management	11	24 %
Marketing	8	17 %
Firma 1 + 2	6	13 %
Manažerská komunikace	6	13 %
Základy obchodu	6	13 %
Manažerské techniky	5	11 %
Ekonomika podniku	3	7 %
Základy práva	3	7 %
Celkem	62	122 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 4 ukazuje jako nejpřínosnější Logistiku, kterou volilo 30 % dotazovaných. Další v pořadí se umístil Management (24 %) a Marketing (17 %). Dalších 13 % získal dvousemestrový předmět Firma, pak také Manažerská komunikace a Základy obchodu. 11 % studentů zvolilo předmět Manažerské techniky. Stejná procenta získal předmět Ekonomika podniku a Základy práva, tedy 7 %.

Zde jsem předpokládal, že se u druhých ročníků vyskytne mezi prvními Logistika právě z důvodu toho, že je to první předmět, kde studenti mají možnost projekt reálně tvořit, nikoli jej pouze studovat v teoretické rovině.

c) Třetí ročník

Tabulka 5: Nejprínosnější předměty (třetí ročník)

Název předmětu:	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Management	11	24 %
Projektový management	10	22 %
Finance podniku	9	20 %
Daňový systém	8	17 %
Firma 1 + 2	8	17 %
Základy práva	6	13 %
Ekonomika podniku	5	11 %
Logistika	4	9 %
Marketing	4	9 %
Matematika	4	9 %
Manažerské techniky	3	7 %
Celkem	72	124 %

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 5 je možno spatřit, že vedoucí pozici zaujal Management s 24 % dotázaných studentů třetího ročníku. 22 % studentů volilo Projektový management, o další dvě procenta méně pak Finance podniku. 17 % získal Daňový systém a dvousemestrový předmět Firma. Základy práv volilo 13 % studentů a 11 % pak Ekonomiku podniku. Logistika, Marketing a Matematika se vyskytla u 9 % respondentů, a nakonec Manažerské techniky, které si získaly 7 % respondentů

d) Celkem

Tabulka 6: Nejpřínosnější předměty (souhrnné výsledky za všechny 3 ročníky)

Název předmětu:	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Management	28	23 %
Marketing	20	17 %
Logistika	18	15 %
Základy práva	17	14 %
Mikroekonomie	16	13 %
Firma 1 + 2	14	12 %
Projektový management	11	9 %
Finance podniku	10	8 %
Ekonomika podniku	9	7 %
Daňový systém	8	7 %
Manažerská komunikace	8	7 %
Manažerské techniky	8	7 %
Základy obchodu	8	7 %
Makroekonomie	6	5 %
Celkem	181	150 %

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 6 si můžeme všimnout, že stejně jako u třetích ročníků, tak i zde v celkovém pořadí si Management získal pozici nejpřínosnějšího předmětu, který zvolilo 23 % dotázaných. Dalším byl Marketing se 17 %. O dvě procenta méně získala Logistika, Základy práva pak o další procento méně. 13 % dotázaných volilo Mikroekonomii, kdy 62,5 % dotázaných je z prvního ročníku. Jako další v pořadí byl zvolen dvousemestrový předmět Firma, který si zasloužil 12 % respondentů. O 3 % méně pak získal Projektový management. Finance podniku získaly 8 %. Ekonomiku podniku volilo jako nejpřínosnější 7 % dotázaných, stejně tak Daňový systém, Manažerské komunikace, Manažerské techniky a Základy obchodu. Jako poslední, kdo vyhověl mému 5 % požadavku byla Makroekonomie s hraniční hodnotou 5 %.

Otázka č. 7: Jak naopak probíhala výuka, ze které jste si odnesli nejméně?

V návaznosti na otázku č. 5, kde bylo zjišťováno, jak probíhá výuka, ze které si studenti odnesou nejvíce mě naopak zde zajímalo, jaký průběh výuky je pro studenty nevhodný a tedy takový, ze kterého si odnesou nejméně.

Studenti měli možnost vybrat jednu či více možností, tedy hodnoty v tabulce neodpovídají absolutnímu počtu respondentů.

Tabulka 7: Nejméně přínosný průběh výuky

Průběh výuky	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Čtení z prezentace	91	75 %
Monolog	75	62 %
Bez nadšení	62	51 %
Nestrukturovaný výklad	34	28 %
Nízký nebo žádný prostor pro diskusi	13	11 %
Celkem	275	227 %

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 7 můžeme přehledně vidět, že nejvíce studentů zvolilo čtení z prezentace, celkem tedy 91 respondentů (75 %), dále dalších 75 volilo monolog (62 %). Učitelé, kteří svou výuku vedou bez nadšení a je tedy pro studenty nejméně přínosná, volilo 62 studentů (51 %). Nestrukturovaný výklad volilo 34 studentů (28 %). Studentům dle výzkumu tolik nevadí nízký či žádný prostor pro diskusi, ten volilo pouze 13 dotázaných (11 %).

Studenti měli i možnost volby „Jiná“, kde jsem získal 8 odpovědí. Zde byl zmíněn například monotónní prezentování, neustálé členění teorie, přehlčení informacemi či nevyužitelnost v praxi.

Otázka č. 8: Vypište jeden či více předmětů, které pro vás byly naopak nejmenším přínosem.

Tato otázka je navázána na otázku číslo 6, ve které jsem zjišťoval nejpřínosnější předměty.

Otázka je opět členěna do čtyř částí na první, druhý a třetí ročník. Na konci této otázky jsou uvedeny souhrnné výsledky za všechny tři ročníky. Absolventi byli v této otázce přiřazeni ke studentům třetích ročníků a studenti, kteří školu opustili předčasně jsou započítáni pouze do celkových výsledků.

Celkem bylo vyřazeno 7 respondentů, jejichž odpovědi byly nevyhovující. Ve výsledcích jsou zobrazeny pouze ty předměty, které volilo alespoň 5 % dotázaných.

Studenti nevybírali z nabídky předmětů, ale měli možnost napsat sami jeden či více předmětů. Hodnoty v tabulce tedy neodpovídají absolutnímu počtu respondentů.

Celkem čtyři odpovědi byly u prvního ročníku vyloučeny jako nevyhovující.

První ročník

Tabulka 8: Nejméně přínosné předměty (první ročník)

Název předmětu	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Ekonomika podniku	9	41 %
Manažerská informatika	4	18 %
Mikroekonomie	4	18 %
Matematika	3	14 %
Základy účetnictví	2	9 %
Základy práva	2	9 %
Makroekonomie	1	5 %
Celkem	25	114 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 8 ukazuje, že studenti prvních ročníků v této otázce nejčastěji volili Ekonomiku podniku a to v 41 % případů, dále 18 % získala Manažerská informatika a Mikroekonomie. Matematiku jako nejméně přínosnou zvolilo 14 % studentů. Základy účetnictví a Základy práva volilo 9 % dotazovaných a jeden respondent uvedl Makroekonomii (5 %).

Druhý ročník

Z celkového počtu 46 odpovědí nebyly 2 odpovědi zaraženy do šetření.

Tabulka 9: Nejméně přínosné předměty (druhý ročník)

Název předmětu	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Matematika	12	27 %
Metody zpracování informací	7	16 %
Řízení kvality	7	16 %
Teorie pravděpodobnosti a statistika	5	11 %
Základy obchodu	5	11 %
Základy účetnictví	5	11 %
Manažerská informatika	3	7 %
Celkem	44	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 9 nám ukazuje, že ve druhém ročníku získala největší zastoupení Matematika, kterou zvolilo jako nejméně přínosnou 27 % respondentů. 16 % dotázaných volilo Metody zpracování informací a Řízení kvality. Jako další v pořadí s 11 % byla zvolena

Teorie pravděpodobnosti a statistika, Základy obchodu a Základy účetnictví. Tři studenti zvolili jako nejméně přínosný předmět Manažerská informatika.

Třetí ročník

Z celkového počtu 46 odpovědí byla jedna odpověď vyřazena jako nevyhovující.

Tabulka 10: Nejméně přínosné předměty (třetí ročník)

Název předmětu	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Základy podnikových informačních systémů	15	33 %
Teorie pravděpodobnosti a statistika	7	16 %
Metody zpracování informací	5	11 %
Řízení kvality	4	9 %
Zbožiznalství	4	9 %
Ekonomika podniku	3	7 %
Finance podniku	3	7 %
Logistika	3	7 %
Manažerská komunikace	3	7 %
Základy společenské odpovědnosti firem	3	7 %
Základy účetnictví	3	7 %
Celkem	53	118 %

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 10 je možno vidět, že Základy podnikových informačních systémů studenti třetích ročníků volili jako nejméně přínosný a to v 33 % případů. Dále byla zvolena Teorie pravděpodobnosti a statistika 16 % dotazovaných. Metody zpracování informací volilo jako nejméně přínosný celkem 5 studentů (11 %). Řízení kvality a Zbožiznalství uvedlo 9 % studentů, dalších 7 % získala Ekonomika podniku, Finance podniku, Logistika, Manažerská komunikace, Základy společenské odpovědnosti firem a Základy účetnictví.

Celkem

Tabulka 11: Nejméně přínosné předměty (celkem)

Název předmětu	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Matematika	18	16 %
Základy podnikových informačních systémů	16	14 %
Ekonomika podniku	14	12 %
Metody zpracování informací	12	11 %
Teorie pravděpodobnosti a statistika	12	11 %
Řízení kvality	11	10 %
Základy účetnictví	10	9 %
Manažerská informatika	9	8 %
Základy obchodu	7	6 %
Základy práva	6	5 %
Celkem	115	102 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkově se ze všech předmětů napříč ročníky v tabulce 11 umístila jako nejméně přínosná Matematika, kterou tak volilo celkem 18 studentů (16 %). Obecně může být matematika pro řadu studentů náročná. Pokud tedy mají problém s porozuměním tohoto předmětu, mohou ji vnímat jako frustrující a nepřínosnou. Jako další byl studenty celkově zvolen předmět Základy podnikových informačních systémů, který uvedlo 14 % dotázaných. Ekonomiku podniku zde volilo 14 studentů (12 %), ale 64 % z těchto odpovědí je od studentů prvního ročníku. 11 % dotazovaných označilo Metody zpracování informací. Stejně procento studentů (11 %) hodnotí jako málo přínosný předmět Teorie pravděpodobnosti a statistika. Řízení kvality zařadilo mezi tuto skupinu předmětů 10 % respondentů. Základy účetnictví se jako málo přínosné vyskytly u 9 % dotazovaných, o procento méně pak získala Manažerská informatika. Základy obchodu hodnotí jako málo přínosné 7 studentů (6 %) a Základy práva 6 studentů (5 %).

Otázka č. 9: Jaký předmět byste do výuky zařadili? Ať už povinný či volitelný.

U této otázky měli studenti možnost na výběr z více možností, tedy opět hodnoty v tabulce neodpovídají absolutnímu počtu respondentů. Dal jsem zde prostor pro jejich vlastní návrh v odpovědi „Jiná“, kterou jsem zhodnotil na konci této otázky.

Tabulka 12: Návrhy na zařazení nového předmětu do výuky

Název předmětu	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Finanční gramotnost	79	65 %
Předmět se zaměřením na využití a pracování s AI	63	52 %
Krizový management	44	36 %
Předmět se zaměřením na prezentování	22	18 %
Jiná	10	8 %
V současné době mi nic nechybí	5	4 %
Celkem	223	184 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 12 nám přehledně ukazuje, že Finanční gramotnost by Ekonomické fakultě rádo uvítalo 65 % studentů. Jedná se o klíčovou dovednost, kterou by měl oplývat každý z nás. Více jak polovina dotázaných (52 %) má zájem o výuku předmětu se zaměřením na využití a pracování s AI, 44 studentů (36 %) zvolilo Krizový management. Jako další jsem do nabídky uvedl předmět se zaměřením na prezentování, ten by si přálo 22 dotázaných (18 %).

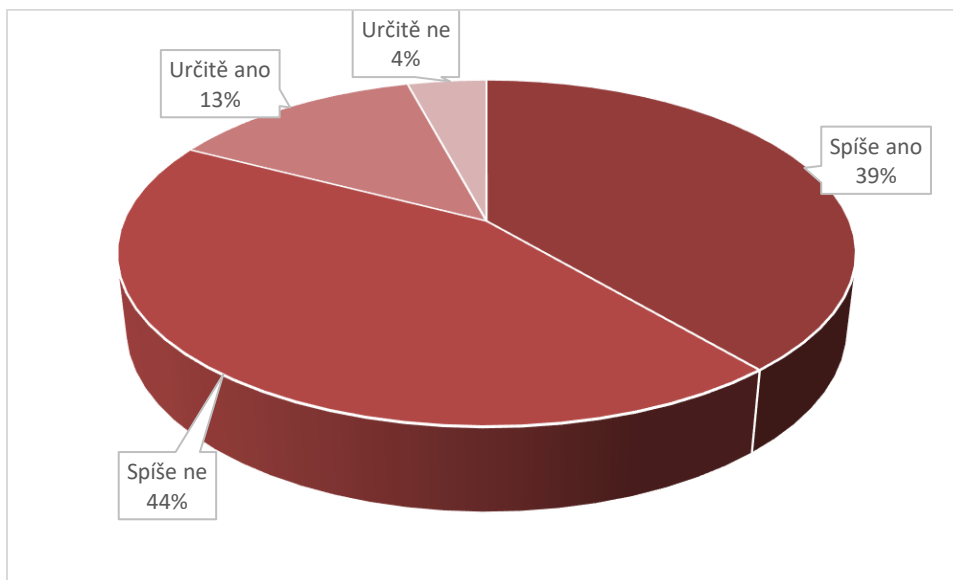
Odpověď „Jiná“ volilo 8 % studentů, kdy za zmínku stojí předmět Psychologie v marketingu/Psychologie v managementu a Stress management. Dále se dvě odpovědi týkaly investování a trhu s akcemi.

Pěti dotázaným studentům (4 %) v nabídce předmětů nic nechybí.

Otázka č. 10: Myslíte si, že je ve výuce věnováno dostatek prostoru externistům (odborníkům z praxe)?

Obrázek 3: Názory na zastoupení externistů ve výuce

Zdroj: Vlastní zpracování

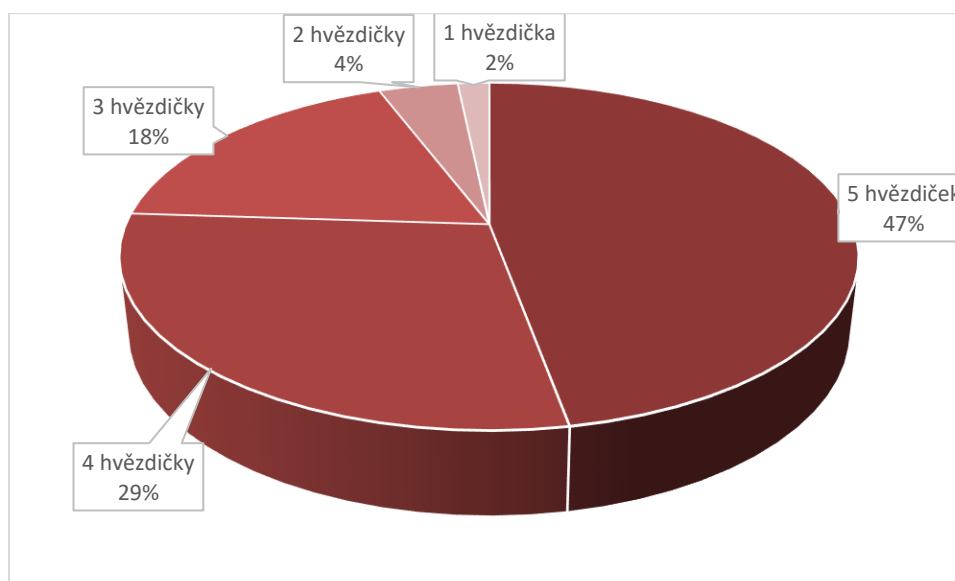
Z poskytnutých odpovědí je na obrázku 3 znázorněno, že 44 % respondentů uvedlo odpověď „spíše ne“, dalších 39 % uvedlo „spíše ano“. 16 studentů (13 %) uvedlo „určitě ano“ a zbylá 4 % jsou názoru, že externistům určitě není dáno dostatek prostoru.

Počet externistů by mohl posílit. Za studium jsem se s nimi setkal pouze na pár předmětech, například na Projektovém managementu, Personálních činnostech či v předmětu Firma.

Otázka č. 11: Jak byste zhodnotili komunikaci ze strany studijního oddělení?

V průzkumu jsem se zaměřil také na komunikace ze strany fakulty, zde většinu svých dotazů týkající se studia směřujeme právě na studijní oddělení. Pět hvězdiček znamená výborná komunikace.

Obrázek 4: Hodnocení komunikace se studijním oddělením

Zdroj: Vlastní zpracování

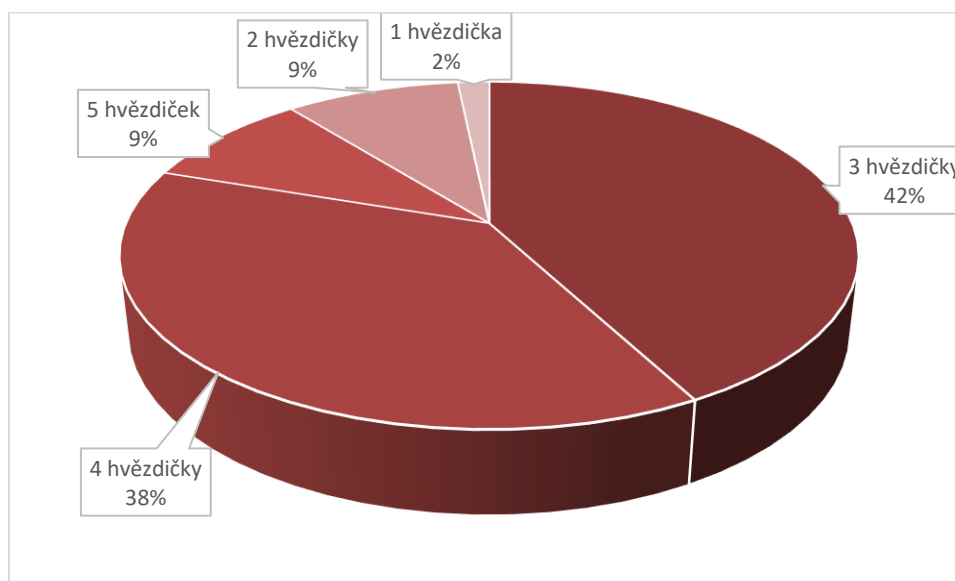
Z výše uvedeného obrázku 4 lze vyčíst, že 47 % (57) dotázaných respondentů udělilo studijnímu oddělení 5 hvězdiček za komunikaci, dalších 29 % (35) studentů hodnotilo 4 hvězdičkami. Celkem 22 dotázaných (18 %) vnímá kvalitu komunikace na úrovni 3 hvězdiček. Dalších 5 studentů (4 %) hodnotilo 2 hvězdičkami a zbylá 2 % procenta udělilo oddělení 1 hvězdičku.

Dle odpovědí na tuto otázku lze říct, že většina studentů hodnotí kvalitu komunikace se studijním oddělením velice pozitivně, ale stále zde existuje prostor pro zlepšení. Osobně mám s oddělením pouze kladnou zkušenost.

Otázka č. 12: Jak byste zhodnotili komunikaci s vyučujícími prostřednictvím e-mailu?

Nejvyšší možný stupeň hodnocení je pět hvězdiček a značí tak výbornou komunikaci.

Obrázek 5: Hodnocení komunikace s vyučujícími prostřednictvím emailu

Zdroj: Vlastní zpracování

Oproti studijnímu oddělení zde hodnocení dopadlo hůře. Na obrázku 5 můžeme spatřit, že největší procento zastoupení (42 %) ohodnotilo komunikaci 3 hvězdičkami, dalších 38 % dotázaných udělilo za e-mailovou komunikaci s vyučujícími 4 hvězdičky. Dále 11 respondentů (9 %) má s komunikací velmi dobrou zkušenost, a proto ji udělili 5 hvězdiček. Stejný počet studentů udělil 2 hvězdičky a zbylá 2 % dotázaných hodnotili pouze 1 hvězdičkou.

Zde výsledky signalizují potřebu zlepšení v e-mailové komunikaci ze strany vyučujících ke studentům.

Otázka č. 13: Cítili jste se v prvním ročníku dostatečně informováni ze strany fakulty o tom, jak se zapisují předměty?

Tabulka 13: Hodnocení informovanosti o zápisu předmětů v prvním ročníku

Popisky řádků	1. ročník	2. ročník	3. ročník	A	U	Součet	Vyjádření v %
Spíše ne	13	13	18	3	1	48	40 %
Určitě ne	6	22	12	5	2	47	39 %
Spíše ano	6	7	4	2	0	19	16 %
Určitě ano	1	4	2	0	0	7	6 %
Celkový součet	26	46	36	10	3	121	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Pozn: A – absolventi, U – studenti, jež předčasně ukončili studium

V šetření mě také zajímalo, zda se studenti cítili být dostatečně informováni o tom, jak se správně zapisují předměty. V tabulce 13 můžeme vidět, že na tuto otázku 40 % respondentů odpovědělo, že „spíše ne“, dalších 39 % odpovědělo, že „určitě ne“. 16 % studentů pak uvedlo, že spíše ano a zbylých 6 % dotázaných dostalo dostatečné informace o tom, jak se zapisují předměty.

Z výsledků je patrné, že téměř 80 % studentů se v prvním ročníku necítilo být takto informováno. Takové zjištění signalizuje nedostatečnou komunikaci ze strany fakulty.

Tyto informace jsou uvedeny srozumitelně na webových stránkách fakulty v sekci „studium – informace pro prváky“. Jsou zde edukační videa, která byla nahrána v roce 2023. Studenti prvního ročníku by měli od této doby vědět, jak se rozvrh správně zapisuje, a jaká je struktura studijního plánu.

Otázka č. 14: Byli jste dostatečně informováni ze strany fakulty o rozdělení státní závěrečné zkoušky na dva směry, na základě kterých si musíte volit předměty ze skupiny BA?

Tabulka 14: Informovanost studentů o rozdělení státní závěrečné zkoušky

Popisky řádků	1. ročník	2. ročník	3. ročník	A	U	Celkový součet	Vyjádření v %
Určitě ne	14	29	25	5	2	75	62 %
Spíše ne	10	15	11	1	0	37	31 %
Spíše ano	2	2	0	4	1	9	7 %
Celkový součet	26	46	36	10	3	121	100 %

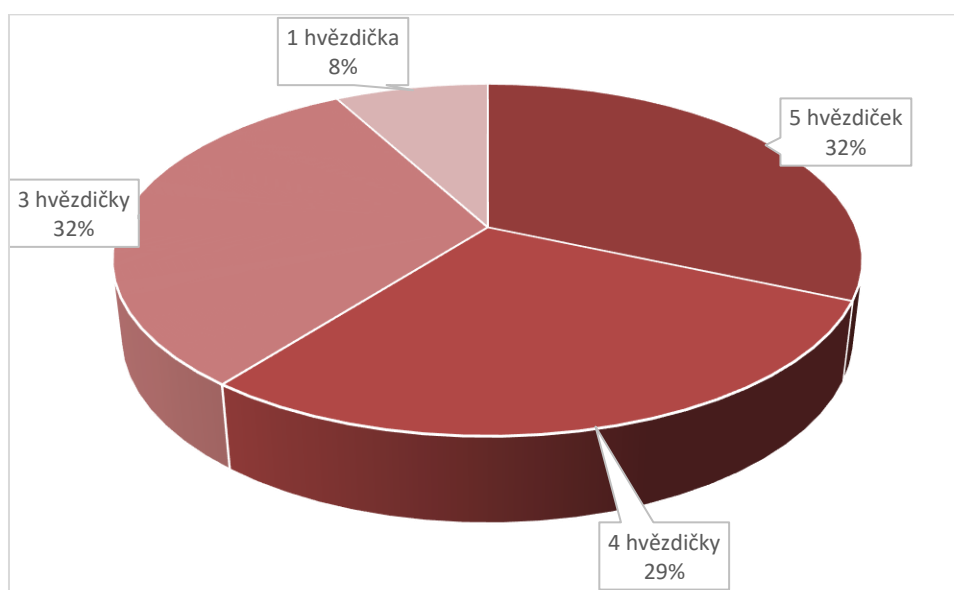
Zdroj: Vlastní zpracování

Otázku jsem koncipoval v návaznosti na mou předešlou otázku, protože jsem byl přesvědčen, že zde se také ke studentům takové informace nedostaly tak, jak bychom předpokládali. A výsledek průzkumu mé přesvědčení v tabulce 14 potvrdil, kdy 73 respondentů (62 %) uvedlo, že o této skutečnosti určitě informováni nebyli, dalších 31 % dotazovaných spíše informováno nebylo a zbylých 7 % uvádí, že spíše ano. Odpověď „určitě ano“ nevedl ani jeden ze 121 studentů.

Na webových stránkách fakulty, opět v sekci studium – informace pro prváky je nově od října 2023 video, kde je tato problematika podrobně vysvětlena.

Otázka č. 15: Pokud jste se alespoň jednou účastnili akce pořádané Kariérním centrem, jak byste takovou akci ohodnotili? V případě, že jste se neúčastnili, neodpovídejte a pokračujte na další otázku.

Obrázek 6: Hodnocení akcí Kariérního centra

Zdroj: Vlastní zpracování

Tato otázka byla nepovinná, protože workshopy Kariérního centra jsou nad rámec výuky, tedy ne všichni s nimi mají osobní zkušenost.

Celkem na otázku odpovědělo 38 respondentů. Na obrázku 6 můžeme vidět, že 5 hvězdiček udělilo 32 %, o 3 % méně respondentů hodnotilo workshopy 4 hvězdičkami. Dalších 32 % studentů udělilo 3 hvězdičky a zbylých 8 % ohodnotilo pouze 1 hvězdičkou. Workshopy Kariérního centra při váženém aritmetickém průměru získaly 3,76 hvězdičky.

Osobně považuji tyto akce za přínosné, zejména pak ty, která nás připravují na pracovní trh. Takovými workshopy jsou například tvorba správného životopisu, profil na LinkedInu, zorientování se na pracovním trhu či setkání s personalisty. Najdeme zde také workshopy zaměřené na kritické myšlení, time management a další.

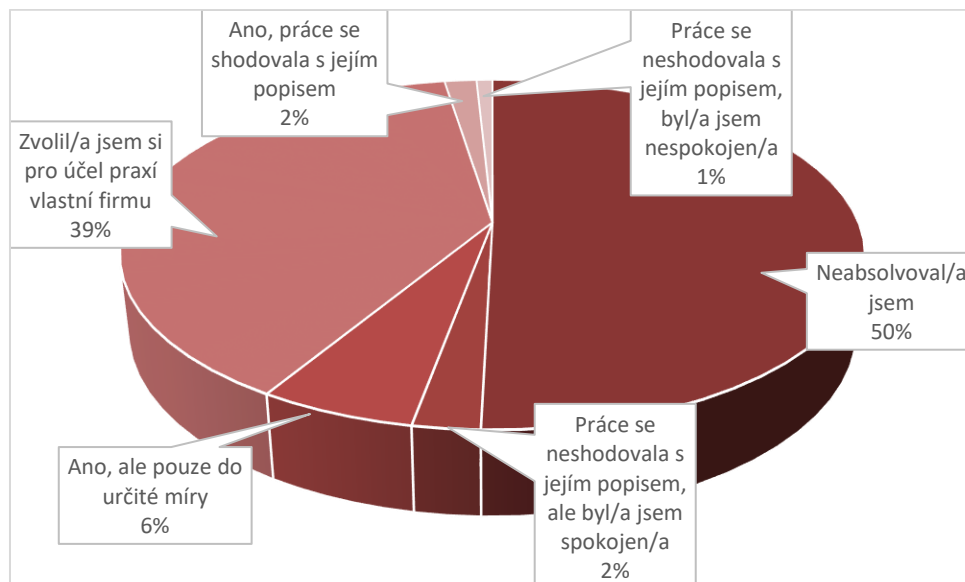
Otázka č. 16: V případě, že jste si zvolili praxi z nabídky fakulty, shodovala se náplň práce s jejím popisem?

Mimo běžné studijní předměty, které obsahují přednášky a cvičení máme povinnost absolvovat v rámci našeho studijního programu i praxe. Ty jsou součástí letního semestru v druhém ročníku studia, povinností je odpracovat minimálně 160 hodin a vést si vlastní pracovní deník. Praxe by měla být v oboru námi studovaného programu.

Ekonomická fakulta pro účely praxe zprostředkovává stáže v partnerských firmách. Student si tak může z nabídky fakulty vybrat nebo pro účel praxe může zvolit firmu dle

vlastního výběru. Často se tak děje v případech, kdy student již v takové firmě chodí na brigádu.

Obrázek 7: Hodnocení praxí z nabídky školy

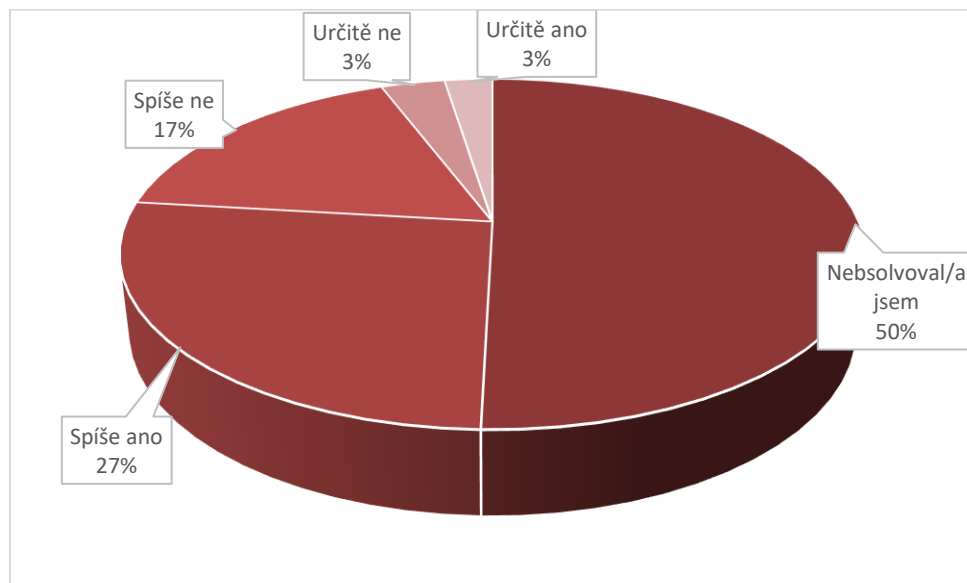

Zdroj: Vlastní zpracování

Ze 121 dotazovaných studentů absolvovalo praxi pouze 60 z nich. To je dáno ročníkovou strukturou studentů. Na obrázku 7 si můžeme všimnout, že 39 % (47 studentů) si pro účel praxe zvolilo vlastní firmu. Dalších 6 % dotázaných uvedlo, že praxe, kterou si vybrali z nabídky fakulty se pouze do určité míry shodovala s tím, jak měla skutečně probíhat. 2 % (3 studenti) uvedla, že jejich práce odpovídala tomu, co bylo uvedeno v popisu. Stejnou hodnotu zaznamenala odpověď, kdy práce popisu neodpovídala, ale studenti byli s partnerskou firmou spokojeni. Jeden student uvedl, že se práce neshodovala s popisem, a tedy spokojen nebyl.

Otázka č. 17: Byla nabídka praxí dostatečná?

Obrázek 8: Hodnocení nabídky praxí

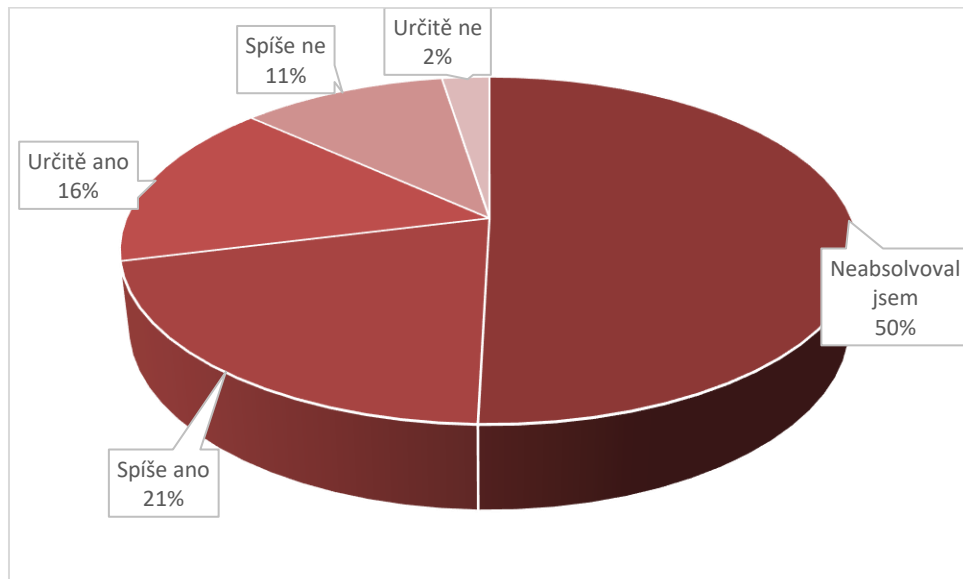
Zdroj: Vlastní zpracování

Celkem praxi absolvovalo 60 studentů. Na obrázku 8 můžeme vidět, že 27 % (32) respondentů vnímá nabídku spíše dostatečně. Dalších 21 (17 %) uvedlo, že naopak dostatečná spíše nebyla. 3 % studentů uvedlo, že nabídka určitě dostatečná byla. Stejnou hodnotu zaznamenala odpověď „určitě ano“.

Ze získaných odpovědí soudím, že by se nabídka praxí měla rozšířit o například větší podniky, které by studenty více oslovily.

Otázka č. 18: Byla pro vás praxe (vlastní či z nabídky fakulty) přínosná?

Obrázek 9: Přínosnost praxí

Zdroj: Vlastní zpracování

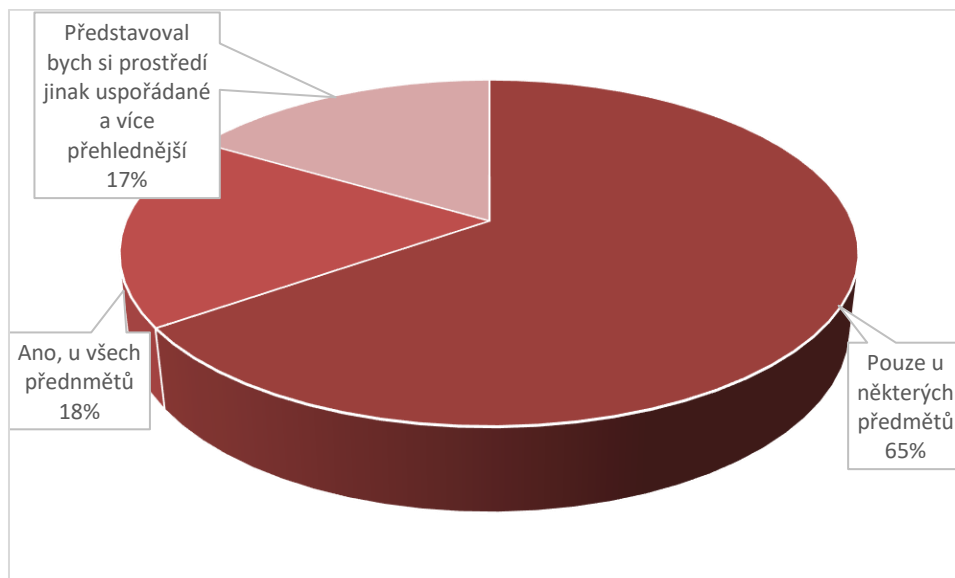
Celkem praxi absolvovalo 60 studentů. Z obrázku 9 si můžeme všimnout 21 % (25) respondentů, kteří uvedli, že praxe pro ně spíše přínosná byla. Dalších 16 % (19) uvádí, že určitě ano. Celkem tedy takto odpovědělo 44 studentů. Ze zmíněných 44 studentů právě 33 zvolilo pro účel praxe vlastní podnik.

Celkem 13 studentů (11 %) hodnotí praxe jako spíše nepřínosné a zbylí 3 studenti (3 %) jako určitě nepřínosné. 6 z těchto 16 studentů volilo pro účel praxí vlastní firmu.

Otázka č. 19: Působí na vás prostředí jednotlivých předmětů v e-learningu přehledně?

Obrázek 10: Jak na studenty působí prostředí v e-learningu

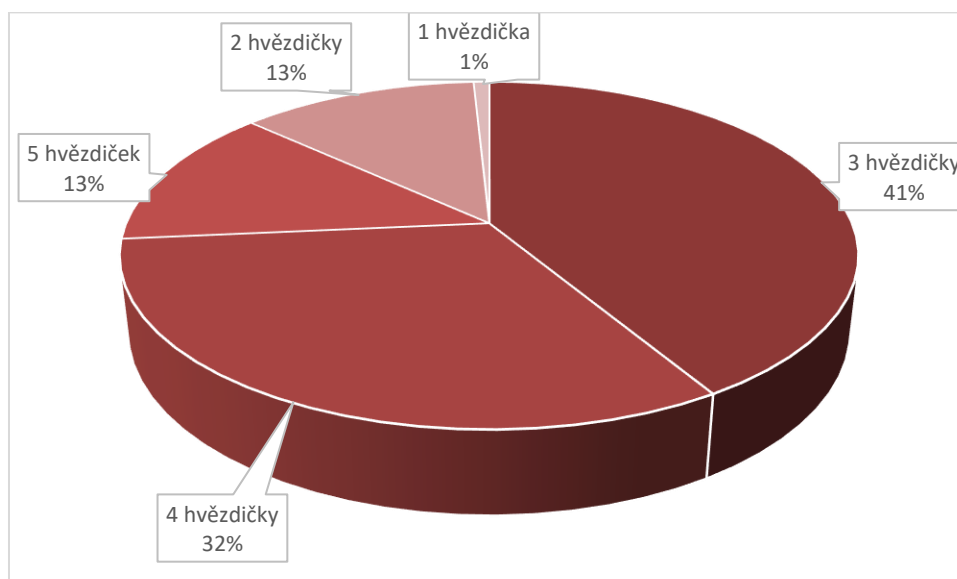
Zdroj: Vlastní zpracování

Jak na studenty působí prostředí jednotlivých předmětů v e-learningu je znázorněno na obrázku 10. Prostředí se jeví přehledné pouze 18 % dotázaným. Dalších 17 % studentů vnímá prostředí nepřehledně a představovali by si prostředí přehlednější. Zbýlých 65 % dotázaných je spokojeno s e-learningem pouze u některých předmětů.

Otázka č. 20: Jak byste hodnotili dostupnost studijních materiálů prostřednictvím školní knihovny nebo elektronických databází?

Studenti měli možnost tuto otázku hodnotit na škále dle toho, kolik hvězdiček by udělili za dostupnost materiálů. Pět hvězdiček je nejvyšší možný počet a značí tak výbornou dostupnost.

Obrázek 11: Hodnocení dostupnosti studijních materiálů

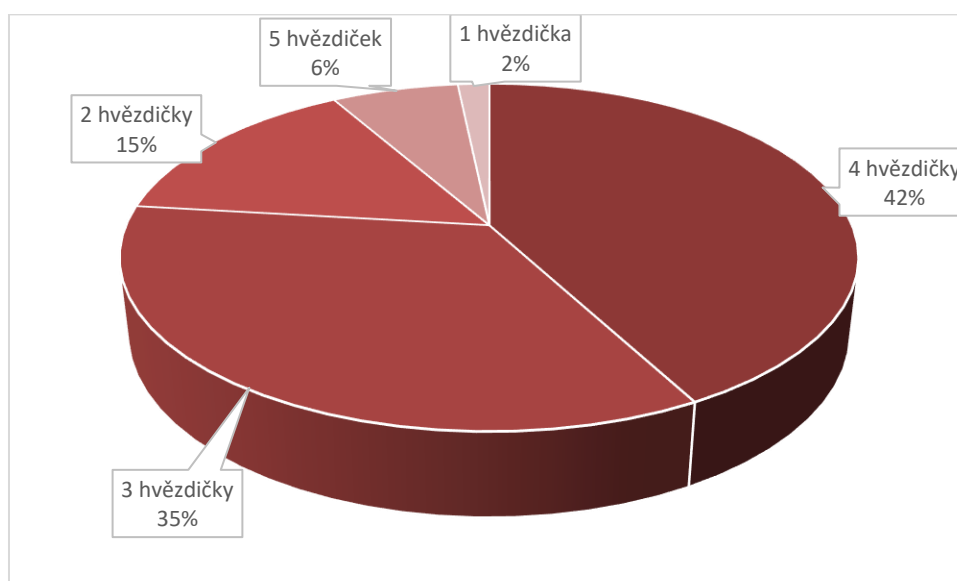
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 11 ukazuje, že největší podíl respondentů (41 %) považuje dostupnost materiálů za dobrou, a hodnotí ji 3 hvězdičkami. Čtyři hvězdičky udělilo 32 % dotázaných a dostupnost tak hodnotí velmi dobře. Výbornou dostupnost hodnotí 13 % respondentů, stejnou hodnotu zaznamenala odpověď 2 hvězdičky, a tedy studenti dostupnost hodnotí jako dostatečnou. Pouze jeden student ji hodnotí jako nedostatečnou. Vážený průměr vychází 3,43 hvězdičky. Je zde tedy prostor pro zlepšení.

Otázka č. 21: Jaký je váš celkový dojem ze studia?

I v této otázce studenti hodnotili na škále jedna až pět, přičemž pět hvězdiček znamená nejvyšší možný počet a dojem je tak hodnocen jako výborný.

Obrázek 12: Celkový dojem ze studia

Zdroj: Vlastní zpracování

Téměř polovina dotázaných (42 %) hodnotí program velice dobře a na škále ho hodnotí 4 hvězdičkami, jak si můžeme všimnout na obrázku 12. 3 hvězdičky získalo 35 % hlasů a tito studenti mají dobrý dojem z hodnoceného programu. Dalších 18 dotázaných (15 %) hodnotí svůj dojem pouze 2 hvězdičkami. Výborný dojem ze studia má 6 % dotázaných a zbylá dvě procenta studentů hodnotí svůj dojem velice negativně, a tedy 1 hvězdičkou.

Otázka č. 22: Co považujete za silnou stránku programu?

Studenti v této otázce měli možnost napsat jednu či více silných stránek, a proto hodnoty neodpovídají absolutnímu počtu respondentů.

K otázce se vyjádřilo 95 respondentů ze 121 a součástí tabulky jsou pouze ty faktory, které zmínilo alespoň 4 % (5) respondentů z 95.

Tabulka 15: Silné stránky programu

Faktor	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Komplexní zaměření	12	13 %
Široká nabídka předmětů	9	9 %
Atmosféra/prostředí/lidský přístup	9	9 %
Cíl na podnikání, založení firmy	8	8 %
Komunikace vyučující/student	7	7 %
Vyučující z praxe	6	6 %
Široká možnost uplatnění	6	6 %
Kvalita vyučujících	4	4 %
Management	4	4 %
Prezentování a komunikace na cvičeních	4	4 %
Práce v týmech	4	4 %
Celkem	73	74 %

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 15 můžeme vidět, že studenti nejčastěji zmiňovali komplexní zaměření programu a to v 13 % případech. Jako další silný faktor, který uvedlo 9 % respondentů, se týkal široké nabídky předmětů. Stejně procento studentů pak vidí silnou stránku v celkové atmosféře, prostředí a lidském přístupu. Další silné stránky studenti vidí v možnosti založení vlastní firmy ve dvousemestrovém předmětu Firma. Kladně hodnocena je i komunikace ve vztahu vyučující – student. Studenti považují za silné také to, že na fakultě vyučují lidé z praxe a dále například prezentování a komunikace na cvičeních.

Otázka č. 23: Co naopak považujete za slabou stránku programu?

Na tuto otázku jsem získal 87 relevantních odpovědí, zbylých 34 bylo z šetření vyloučeno. Studenti měli možnost sami napsat jeden či více faktorů, které považují za slabou stránku programu. Hodnoty v tabulce tedy neodpovídají absolutní četnosti respondentů.

V tabulce jsou faktory, které zmínilo alespoň 3 % respondentů ze zmíněných 87, tj. alespoň 3 respondenti.

Tabulka 16: Slabé stránky programu

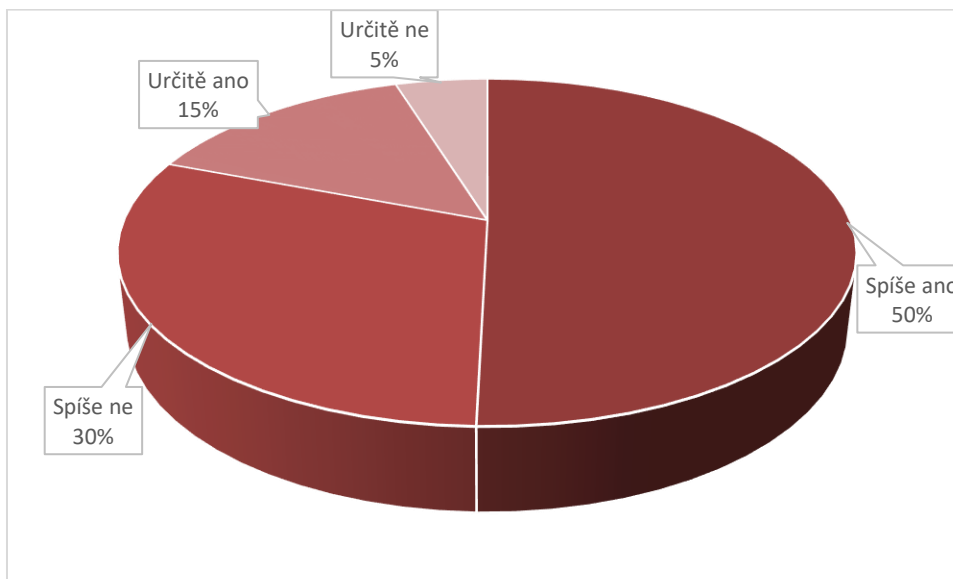
Faktor	Počet odpovědí	Vyjádření v %
Málo praxe	16	18 %
Přístup vyučujících	11	13 %
Informovanost, komunikace ze strany fakulty	10	11 %
Vysoká náročnost matematiky	10	11 %
Vysoká obsáhlost některých předmětů	10	11 %
Některé předměty jsou nepotřebné/zbytečné	8	9 %
Komplexnost	6	7 %
Příliš moc seminárních prací	4	5 %
Předměty s podobným obsahem	3	3 %
Celkem	78	90 %

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 16 je znázorněno, že nejvíce respondentů (18 %) vidí slabou stránku v nedostatku praxí, dále v přístupu vyučujících (13 %). Mezi další slabé faktory patří informovanost a komunikace ze strany fakulty vůči studentům, kdy tento faktor zmínilo 11 % dotázaných. Stejně procento pak vidí slabou stránku v náročnosti kurzu Matematiky a také ve vysoké obsáhlosti některých předmětů. 11 % studentů zmínilo fakt, že některé předměty jim připadají v programu nepotřebné. U předešlé otázky vyšla komplexnost jako silná stránka, zde ji naopak 7 % vnímá jako slabou stránku. Jako další byla zmíněna vysoká četnost seminárních prací či pocit, že některé předměty mají podobné obsahy (tato odpověď může souviset právě s nadbytečností některých předmětů).

Otázka č. 24: Šli byste tento program studovat znovu?

Obrázek 13: Šli byste tento program studovat znovu?

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak můžeme vidět na obrázku 13, tak polovina dotázaných by spíše šla studovat program znovu, dalších 30 % spíše ne. 18 studentů (15 %) by určitě šli studovat tento program znovu a zbylých 5 % uvádí, že určitě ne.

Na základě dat z otázky 21 a 24 jsem provedl korelaci. U otázky 24 byly slovní odpovědi přepsány na číselnou hodnotu následovně. Určitě ano = 4, spíše ano = 3, spíše ne = 2, určitě ne 1.

Tabulka 17: Korelace mezi dojemem a chutí jít program studovat znovu

	Celkový dojem ze studia	Šli byste tento program studovat znovu?
Celkový dojem ze studia	1	
Šli byste tento program studovat znovu?	0,623	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledkem v tabulce 17 je, že existuje určitá míra pozitivní korelace mezi celkovým dojemem ze studia a tím, zda by studenti šli program studovat znovu. Pokud tedy studenti mají lepší dojem ze studia, je pravděpodobnější, že jsou ochotni jít program studovat znovu. Hodnota 0,623 neindikuje silnou korelaci, ale spíše středně silnou.

6 Diskuze a návrh doporučení

V rámci evaluace studijního programu Ekonomika a management jsem zkoumal a analyzoval názory a dojmy studentů prostřednictvím dotazníkového šetření. Cílem bylo získat komplexní přehled o tom, jak se studenti v programu cítí. Co se jim na programu líbí, co naopak hodnotí negativně či co by rádi uvítali.

Na základě mé analýzy navrhuji konkrétní doporučení, která by mohla přispět ke zlepšení kvality hodnoceného programu, a tedy přispět i k vyšší spokojenosti studentů.

6.1 Změna sylabu

Na základě otázky číslo 8 byly zjištěny nejméně přínosné předměty z pohledu studentů. Jedním z nich je předmět Metody zpracování informací, který tak zmínilo 11 % respondentů. Z mého pohledu je předmět považován za méně přínosný z důvodu toho, že zahrnuje příliš širokou škálu témat – od binární soustavy až po tvorbu prezentací, střih zvuku, videa a další.

Proto bych zaměření více zúžil a zaměřil bych se především více na citování normy APA 7th, kterou fakulta vyžaduje při zpracování seminárních a závěrečných prací. Doporučuji věnovat se více práci s odbornými databázemi, které jsou univerzitou poskytovány. Předmět by tak mohl nahradit stávající bakalářský seminář a zařadit se například již do prvního semestru, aby studenti přesně věděli, jak správně citovat, hledat ve zdrojích a aplikovat tyto znalosti na seminární práce, které studiem provází. Dále bych zaměření směřoval na samotné prezentování a věnoval této činnosti více než jedno cvičení. Pro studenty je to jedna z klíčových dovedností, kterou v průběhu studia využívají.

6.2 Nadbytečnost předmětů/předměty s podobným obsahem a vysoká obsáhlost některých předmětů

V rámci otázky 23 byly zjišťovány slabé stránky programu, v rámci které 8 studentů zmínilo, že se v programu vyskytují předměty, které jsou nadbytečné. Další 3 studenti uvedli jako slabou stránku předměty s podobným obsahem. Tyto otázky mohou mít spojitost, kdy předměty s podobným obsahem mohou působit nadbytečně. Deset studentů také zmínilo vysokou obsáhlost některých předmětů.

Na základě tohoto zjištění navrhuji, aby bylo provedeno další dotazníkové šetření mezi studenty. Ti by dostali prostor se k této problematice vyjádřit a na základě průzkumu

by měla proběhnout analýza všech studenty zmíněných předmětů v rámci studijního programu ze strany fakulty.

Podle výsledků této analýzy by pak následovaly další kroky, které by mohly zahrnovat sloučení předmětů, revizi jejich obsahu nebo přehodnocení potřeby jejich zařazení do studijního plánu. Důležité je, aby byly brány v potaz potřeby a očekávání studentů a aby bylo zajištěno, že studijní program bude efektivní a přinese skutečnou hodnotu pro jejich vzdělávání. Předměty, které by případně byly ze studijního plánu vyřazeny by mohly být nahrazeny předměty, které studenti volili v otázce číslo 9.

6.3 Nové předměty

Výsledky v otázce devět poskytují přehled zájmu o zařazení nových předmětů do výuky. Všechny zmíněné předměty byly mými podněty při sestavování dotazníku, a proto navrhuji následující řešení.

Z mého úhlu pohledu by tím hlavním měl být předmět Finanční gramotnost, který si žádá 65 % dotázaných. V rámci tohoto předmětu by studenti měli získat nebo si rozšířit znalosti týkající se financí, úspor, investic a správy osobního rozpočtu. Studentům by měly být představeny dostupné možnosti jako jsou akcie, akciové fondy, dluhopisy, Bitcoin, nemovitostní trh a další. V rámci některých předmětů se učíme o inflaci, o akciích, ale už se k nám nedostanou konkrétní kroky, jak se před inflací ochránit a jak bychom nad investicemi měli přemýšlet. Schopnost efektivně nakládat s penězi a rozumět základním finančním principům může studentům pomoci dosáhnout úspěchu v jejich budoucích kariérách.

Druhý předmět, který studenti nejčastěji zvolili (63 odpovědí) by měl být zaměřen na využití a práci s umělou inteligencí (AI). Studijní program Ekonomika a management musí držet krok s dobou a rozvíjet tak studenty v této oblasti, která jim může poskytnout konkurenční výhodu na trhu práce.

Krizový management je dalším předmětem, který dosáhl poměrně vysokého zájmu (36 %), a proto navrhuji jeho začlenění do nabídky předmětů v rámci programu. Budoucím manažerům by mohl přinést nový vhled do problematiky managementu a ukázat, jak předcházet či jak postupovat při řízení rizik. Studenti by v rámci cvičení aplikovali své znalosti a dovednosti na konkrétní problémy a vypracovali by tak například plány na řízení krizových situací.

Čtvrtým návrhem nového předmětu je předmět se zaměřením na prezentování, který již byl do jisté míry nastíněn výše u změny sylabu předmětu Metody zpracování informací. Sám pozoruji, že prezentování je pro mnohé z nás stresující záležitost. Výuka by mohla probíhat například pouze jako cvičení, které by mělo kapacitu 15 studentů. Studenti by dostali předem zadané téma, na které by si zpracovali kratší prezentaci a následně by probíhala řízená diskuse a rozbor.

6.4 Externisté

Externistům byla věnována otázka číslo 10, kde 44 % respondentů vnímá zapojení externistů spíše jako nedostatečné. Externisté jsou zajímavým zdrojem informací pro vysokoškolskou výuku z několika důvodů. Jejich zapojení do výuky přináší studentům cenou přidanou hodnotu, zejména díky bohaté pracovní a odborné zkušenosti. Na základě aktuálního zaměření mají externisté také přístup k nejnovějším trendům, technologiím a postupům ve svém oboru, což může obohatit výuku a přiblížit ji k současnému stavu v dané oblasti. Skvělým příkladem je předmět Personální činnosti, kde zapojení externisty proběhlo třikrát v průběhu semestru.

Navrhuji, aby v rámci studijního programu došlo ke zvýšení zapojení externistů z praxe do výuky ve vybraných předmětech (například Mikroekonomie a Makroekonomie), a to jak v rámci přednášek, tak cvičení. Ideálně by tito externisté měli být vybráni na základě jejich odborného zaměření a zkušeností tak, aby jejich příspěvek byl co nejrelevantnější pro daný předmět. Na konci přednášky či cvičení s externistou by měl být prostor pro diskusi, kde by studenti pokládali své dotazy a externista by tak poskytoval zpětnou vazbu přímo z praxe.

6.5 Komunikace ve vztahu vyučující – student

Součástí dotazníku bylo také téma hodnocení komunikace vyučujících prostřednictvím emailu. V této otázce 42 % dotázaných studentů hodnotilo komunikaci třemi hvězdičkami z pěti.

Na základě zjištěných výsledků navrhuji, aby byla stanovena maximální doba odezvy na 48 hodin od obdržení e-mailové zprávy. Tuto odezvu by mohlo kontrolovat rozhraní EmailAnalytics, které by vždy na konci týdne generovalo report o aktivitě jednotlivých vyučujících. Pokud je učitel na dovolené nebo je nemocen, musí mít nastavenou automatickou odpověď, aby bylo jasné, že po určitou dobu nebude komunikovat. V takové odpovědi musí být také uvedeno, kdy bude opět přítomen.

E-mailová komunikace je pro studenty klíčová při řešení běžných situací, jako jsou dotazy týkající se seminárních prací, zkoušek nebo bakalářské práce.

Náklady na takové rozhraní je 3 800 Kč ročně pro kontrolu 15 e-mailových schránek Outlook (Email Analytics, b.r.).

6.6 Praxe

Na základě otázky 23 bylo zjištěno, že nejslabší stránkou programu jsou praxe, a proto můj další návrh se týká odborných praxí. Po provedeném průzkumu a srovnání odborných praxí napříč náhodných vysokých škol, které poskytují stejné nebo podobné studijní programy, jsem dospěl k závěru, že současný rozsah praxí poskytovaných na studijním programu Ekonomika a management není dostatečný pro zajištění potřebných praktických zkušeností studentů.

I přes to, že hodnocený studijní program se profiluje jako akademický, a tedy praxe nemusí být jeho součástí, navrhuji, aby došlo k prodloužení doby praxe alespoň na 240 hodin po vzoru Technické univerzity v Liberci ze současných 160 hodin.

Dále doporučuji, aby byl zvýšen počet partnerských firem a také, aby byly do nabídky zahrnuty jak malé, tak střední podniky. Během průzkum bylo zjištěno, že například Moravská Vysoká škola Olomouc má v nabídce 42 partnerských firem. Je potřeba, aby partnerské firmy dodržovaly náplň slíbených pracovních pozic. To musí být patřičně kontrolováno ze strany fakulty, aby nedocházelo k situacím, že jsou studenti posazeni pouze ke kopírování či ke stohu papírů, které mají roztřídit.

Potřeba je především dohlížet na ty praxe, kterou studenti vykonávají ve vlastní zvolené firmě, která není v nabídce fakulty. Vlastní praxi si dle otázky 16 zvolilo 78 % studentů. Je potřeba zajistit to, aby si studenti nenechávali praxi pouze uznat.

Stínování manažerů může být dalším podnětem, co se praxe týče. Navrhuji, aby fakulta navázala spolupráci s manažery, kteří by byli ochotni studentům poskytnout jejich stínování. Praxe ve formě stínování manažerů by poskytla studentům jedinečnou možnost nahlédnout do reálného pracovního prostředí a získat tak cenné praktické zkušenosti. Během stínování by se studenti mohli zapojit a sledovat tak plnění každodenních pracovních úkolů a situací, což by pomohlo lépe porozumět teoretickým konceptům a zlepšit tak praktické dovednosti. Studenti by již při výkonu své praxe měli zvážit, zda by v konkrétním podniku měli zájem psát bakalářskou práci. Zároveň by v průběhu své praxe mohli získávat data, která by zpracovávali v rámci své závěrečné práce a vytvořit tak například

návrh na vyřešení problému, se kterým se firma potýká. Firma by si díky této spolupráci mohla identifikovat potenciální zaměstnance.

Tabulka 18: Rozsah odborných praxí na vybraných vysokých školách

Škola	Studijní program	Profil	Rozsah odborných praxí
VŠTE v Českých Budějovicích	Podniková ekonomika	profesní	520 hodin
Moravská vysoká škola Olomouc	Ekonomika a management	profesní	480 hodin
ČVUT v Praze	Ekonomika a management	profesní	480 hodin
Ambis v Praze	Ekonomika a management podniku	profesní	480 hodin
Univerzita Pardubice	Ekonomika a management sportovních organizací	profesní	480 hodin
Technická univerzita v Liberci	Podniková ekonomika	akademický	240 hodin
JU v Českých Budějovicích	Ekonomika a management	akademický	160 hodin
VŠCHT v Praze	Ekonomika a management	akademický	120 hodin
Slezská univerzita v Opavě	Ekonomika a management	akademický	100 hodin
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	Ekonomika a management	akademický	80 hodin

Zdroj: Vlastní zpracování

6.7 E-learning

Na základě zjištěných informací v otázce číslo 19 jsem došel k závěru, že většina studentů není spokojena s přehledností e-learningu. Spokojeno je pouze 18 % dotázaných. Osobně vnímám potíže s přehledností zejména u předmětů, které mají více cvičicích, a materiály se tak stávají nepřehlednými.

Proto navrhuji, aby prostředí předmětů v e-learningu mělo v horní nabídce kategorie/dlaždice, pomocí kterých by se student prokliknul právě do svého cvičení, či přímo k požadavkům na splnění a dalším potřebným záležitostem. Na stránce by se tak najednou objevilo podstatně méně informací a lépe by se studentům vyhledávalo. Dalším krokem by mohlo být pravidelné aktualizování obsahu.

6.8 Návrhy z osobní zkušenosti

Podnět, který předkládám na základě vlastní zkušenosti, směřuji k předmětu Marketingový výzkum. Navrhuji, aby v rámci tohoto předmětu měli studenti příležitost prakticky aplikovat své znalosti a dovednosti tím, že si sami vytvoří a provedou vlastní vý-

zkum na zadané téma. Tato aktivita by byla součástí cvičení, kde by studenti získali praktické zkušenosti s tvorbou dotazníků, prováděním výzkumu a následným vyhodnocováním dat.

Dále jsem při procházení webových stránek jednotlivých vysokých škol zjistil, že některé vysoké školy na svých stránkách mají chatbota, který slouží pro zodpovězení nejčastějších dotazů. Jednou takovou je Ambis Vysoká škola. Po zvolení dotazu chatbot sám napíše odpověď a nabídne další možné otázky. Pokud dotyčný potřebuje komunikovat s člověkem, je tato možnost také v rámci chatu.

7 Závěr

Zhodnocení současného stavu studijního programu Ekonomika a management a navržení případných změn byly dva hlavní cíle této práce. Aby bylo dosaženo těchto cílů, bylo provedeno dotazníkové šetření mezi studenty hodnoceného programu.

Prostřednictvím šetření bylo zjištěno, že téměř 80 % respondentů se cítí být zapojováno do diskusí v rámci výuky. Studenti si pak nejvíce informací odnášejí z výuky, ve které učitel zmiňuje příklady z praxe, osobní zkušenosti a má lidský přístup. Naopak si studenti odnášejí nejméně z takové výuky, ve které vyučující čte z prezentace, výuka probíhá pouze formou monologu, nebo v projevu chybí nadšení. Studenti mezi tři nejpřínosnější předměty zařadili Management, Marketing a Logistiku. Předměty, které jim byly přínosem nejmenším jsou pak Matematika, Základy podnikových informačních systémů či Metody zpracování informací. V oblasti předmětů byl věnován prostor zařazení nových předmětů do výuky. Zde 65 % studentů volilo Finanční gramotnost, 52 % by mělo zájem o předmět se zaměřením na AI a jako třetí se umístil Krizový management. Zapojení externistů do výuky vyšlo poměrně nejednoznačně, kdy 44 % studentů volilo možnost, že zapojení je spíše nedostatečné a 39 % cítí zapojení spíše dostatečně. Studijní oddělení je studenty hodnoceno kladně – 47 % studentů udělilo 5 hvězdiček, dalších 29 % hvězdičky 4. Horší výsledky zaznamenala otázka týkající se e-mailové komunikace s vyučujícími. Zde 42 % dotázaných hodnotilo 3 hvězdičkami, dalších 38 % 4 hvězdičkami. O zapisování předmětů v prvním ročníku se necítilo být dostatečně informováno téměř 80 % studentů a o rozdělení státní závěrečné zkoušky více jak 90 % studentů. V průběhu roku 2023 byla na webové stránky školy nahrána videa, která tuto problematiku vysvětlují, tudíž by zde již neměl být žádný problém. Workshopů Kariérního centra se zatím zúčastnilo 38 ze 121 respondentů a ve váženém aritmetickém průměru získaly hodnocení 3,76 hvězdičky. Prostředí e-learningu působí přehledně pouze pro 18 % respondentů a dostupnost studijních materiálů získalo ve váženém aritmetickém průměru 3,43 hvězdičky, které napovídají, že je zde prostor pro zlepšení. 42 % dotázaných hodnotilo svůj dojem ze studia 4 hvězdičkami, dalších 35 % hodnotí dojem 3 hvězdičkami a pouze 6 % má výborný dojem ze studia. Mezi nejčastěji zmiňované silné stránky programu se řadí komplexní zaměření programu, široká nabídka předmětů či celková atmosféra a lidský přístup. Za slabou stránku se považuje málo praxe. Jako další nejčastěji zmiňovanou slabou stránkou byl přístup vyučujících a například nadbytečnost některých předmětů. Poslední otázkou bylo zjištěno, že 50 % studentů by spíše šlo program studovat znovu.

Na základě odhalených nedostatků v určitých oblastech byly navrženy změny, které by měly vést ke zlepšení současné situace programu. K těmto návrhům se řadí změna sylabu předmětu Metody zpracování informací. Na základě šetření bylo navrženo, aby se fakulta zaměřila na problematiku nadbytečných předmětů a předmětům s podobným obsahem. V oblasti předmětů byly navrženy 4 nové předměty: Finanční gramotnost, Předmět se zaměřením na AI, Krizový management a předmět se zaměřením na komunikaci a prezentování. Součástí návrhů je také zvýšení počtu externistů nebo stanovení 48hodinové doby odezvy na e-mail. Studenti shledali jako nedostatečné praxe, a proto jim v části práce byla věnována podstatná část. Dále byly doplněny návrhy na zlepšení prostředí e-learningu.

Na závěr byly uvedeny návrhy, které plynou z autorovy vlastní zkušenosti. Mezi ty patří zařazení vlastního výzkumu v rámci předmětu Marketingový výzkum a umístění chatbota na webové stránky fakulty.

Summary

The evaluation of the current state of the Economics and Management study programme and the proposal of the potential changes were the two main objectives of this thesis. In order to achieve these goals, a questionnaire survey was conducted among the students of the evaluated programme.

By means of the survey, it was found that almost 80 % of respondents feel engaged in discussions during classes. Students find the biggest value in classes where teachers mention practical examples, share personal experiences or have a human approach. On the contrary, students find the least value in classes where the lecturer reads the presentation from slides, conducts monologues or there is a lack of enthusiasm in speech. The three most beneficial subjects according to the students are Management, Marketing, and Logistics. Subjects perceived as least beneficial include Mathematics, Basics of Business Information Systems, and Methods of Information Processing. Regarding the inclusion of new subjects, 65 % of students choose Financial Literacy, 52 % express interest in a subject focusing on AI, and Crisis Management reached the third place. The involvement of the external experts in teaching received mixed responses – 44 % of students feel it is rather inadequate and 39 % find it rather adequate. The Student Affairs Department received positive feedback with 47 % of students evaluating it with 5 stars and another 29 % of them with 4 stars. However, the question regarding e-mail communication with teachers received lower ratings – 42 % of respondents rated it with 3 stars and another 38 % with 4 stars. Nearly 80 % of students felt insufficiently informed about course registration in the first year, and over 90 % feels the same about the distribution of the final state exam. During 2023, videos explaining these issues were uploaded into the school website, thus there should not be any potential problems. Career Center workshops were attended by 38 out of 121 respondents receiving an average rating of 3,76 stars. The e-learning environment was found to be clear by only 18 % of respondents, and the availability of study materials received an average rating of 3.43 stars, indicating there is a chance for improvement. The overall satisfaction with the programme was rated according to the study experience by 42 % of respondents with 4 stars, 35 % with 3 stars, and only 6 % with an excellent impression. Among the most commonly mentioned strengths of the programme are its comprehensive focus, wide range of subjects, and overall atmosphere and human approach. The main weakness is perceived to be the lack of practice, followed by the approach of teachers and the redundancy of some subjects.

Based on the identified shortcomings in certain areas, changes have been proposed to improve the current situation of the programme. These proposals include changing the syllabus of the Methods of Information Processing subject. The survey has shown the faculty should focus on the issue of the redundant subjects and subjects with similar content. Four new subjects were proposed in the subjects' field: Financial Literacy, AI-focused subject, Crisis Management, and a subject focusing on communication and presentation skills. The proposals also include increasing the number of external experts or setting a 48hour response time for e-mails. Students found the lack of practical experience inadequate, so a significant part of this work was devoted to it. Furthermore, suggestions for improving the e-learning environment were added.

In the end, proposals based on the author's own experience were presented. These involve incorporating of their own research within the Marketing Research subject and placing a chatbot on the website of the faculty.

Key words: subjects, students, programme, changes, evaluation

8 Přehled použité literatury

- About the OECD. (b.r.). Získáno 19. listopadu 2023, z <https://www.oecd.org/about/>
- AMBIS. (b.r.). *Ekonomika a management podniku 3 Ambis. Vysoká škola v Praze a Brně.* Ambis.Vysoká škola. Získáno 30. březen 2024, z <https://www.ambis.cz/ekonomika-a-management-podniku-3>
- Anderson, T., & Rivera Vargas, P. (2020). A Critical look at Educational Technology from a Distance Education Perspective. *Digital Education Review*, 208–229. <https://doi.org/10.1344/der.2020.37.204-225>
- Barizo, E. (2020, 1. října). *The ROI of Training: Strategies and Evaluation Methods.* goFLUENT. <https://www.gofluent.com/us-en/publications/training-roi-strategies/>
- Coursera. *Online Courses & Credentials From Top Educators. Join for Free.* (b.r.). Získáno 5. listopadu 2023, z <https://www.coursera.org/>
- Černý, M., Chytková, D., Mazáčová, P., & Šimková, G. (2015). *Distanční vzdělávání pro učitele.* Flow.
- ČSÚ. (2013). *Klasifikace vzdělání (CZ-ISCED 2011).* Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/documents/10180/23169548/cz-isced+2011.pdf/fa446ca2-e212-4dd8-a61e-a80a3152f7cb?version=1.0>
- ČVUT. (b.r.). *Masarykův ústav vyšších studií ČVUT v Praze » Bakalářské studium (Bc.).* Získáno 30. březen 2024, z <https://www.muvs.cvut.cz/zajemci-o-studium/bakalarske-studium/>
- Eger, L. (2020). *E-learning a jeho aplikace: S orientací na vzdělávání a profesní vzdělávání Millennials* (První vydání). Západočeská univerzita v Plzni.
- Ekonomická fakulta JU. *Ekonomika a management.* (b.r.). Získáno 5. března 2024, z <https://www.ef.jcu.cz/cz/prijimaci-zkousky/studijni-programy/studijni-program?program=2635>

- Email Analytics. (b.r.). *Email Analytics: Visualize your team's email activity (Gmail & Outlook)*. Email Analytics: Visualize Your Team's Email Activity (Gmail & Outlook). Získáno 25. březem 2024, z <https://emailanalytics.com/>
- Evropská komise. *Eurostat – Evropské statistiky*. (b.r.). Získáno 19. listopadu 2023, z https://commission.europa.eu/about-european-commission/departments-and-executive-agencies/eurostat-european-statistics_cs
- Frk, B. (2010). *E-learning a online vzdelávanie dospelých*. Slovenská pedagogická spoločnosť pri SAV.
- Gandomkar, R. (2018). Comparing Kirkpatrick's original and new model with CIPP evaluation model. *Journal of Advances in Medical Education & Professionalism*, 6(2), 94–95. <https://doi.org/10.30476/jamp.2018.41014>
- Hendl, J., & Remr, J. (2017). *Metody výzkumu a evaluace* (První vydání). Portál.
- Herout, Lukáš. (2016). *Elektronické studijní opory v prostředí terciárního vzdělávání* (První vydání). Powerprint.
- Jihočeská univerzita. (2017). *Pravidla systému zajišťování kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností a vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. <https://www.jcu.cz/images/UNIVERZITA/Dokumenty/vnitri-predpisy-JU/pravidla-systemu-zajistovani-kvality-2013-kopie.pdf>
- Mooc.org. (b.r.). *Massive Open Online Courses*. Získáno 4. listopadu 2023, z <https://www.mooc.org>
- MŠMT. (2001). *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: Bílá kniha*. Tauris.

- Murphy, G. (1989). The evaluation of educational programmes. *Development Southern Africa*, 6(4), 454–466. <https://doi.org/10.1080/03768358908439487>
- MVŠO. (b.r.). *Bc. Ekonomika a management*. MVŠO. Získáno 30. březem 2024, z <https://www.mvso.cz/bc-ekonomika-a-management>
- Národní ústav pro vzdělávání. (b.r.). *Evaluace jako nástroj zjišťování kvality v dalším vzdělávání*. Získáno 12. listopad 2023, z <https://archiv-nuv.npi.cz/t/evaluace-jako-nastroj-zjistovani-kvality-v-dalsim-vzdelavani.html>
- Nunn, C. E. (1996). Discussion in the College Classroom: Triangulating Observational and Survey Results. *The Journal of Higher Education*, 67(3), 243. <https://doi.org/10.2307/2943844>
- Pejša, I. J. (b.r.). *e-learning—Trendy, měření efektivity, ROI, případové studie*. Kontis.
- Pickard, L., Ma, R., & Cortes Mendez, M. (2023, 10. dubna). Massive List of MOOC Platforms Around the World in 2023. *The Report by Class Central*. <https://www.classcentral.com/report/mooc-platforms/>
- Podlahová, L. (2012). *Didaktika pro vysokoškolské učitele: [Vybrané kapitoly]* (První vydání). Grada.
- Rohlíková, L., & Vejvodová, J. (2012). *Vyučovací metody na vysoké škole: Praktický průvodce výukou v prezenční i distanční formě studia* (První vydání). Grada.
- Shah, D. (2021, 1. prosince). *By The Numbers: MOOCs in 2021*. The Report by Class Central. <https://www.classcentral.com/report/mooc-stats-2021/>
- Slavík, J., Hajerová Müllerová, L., & Soukupová, P. (2020). *Reflexe a hodnocení kvality výuky* (První vydání). Západočeská univerzita v Plzni.
- SLU. (b.r.). *Studijní plán*. Získáno 30. březem 2024, z https://is.slu.cz/predmety/studijni_plan?plan_id=1746;prezentace=1
- Světlík, J. (2006). *Marketingové řízení školy* (První vydání). ASPI.

- Tenkl, M. (2014). Kirkpatrickův čtyř-úrovňový model: Teorie, praktické využití a možná úskalí. *Evaluační teorie a praxe*, 2(1). <https://www.evaltep.cz/inpage/kirkpatrick/>
- The Open University. (b.r.). *The Open University*. Získáno 5. listopadu 2023, z <https://www.open.ac.uk/>
- TUL. (b.r.). *Studijní programy – Technická univerzita v Liberci*. Získáno 30. březem 2024, z <https://www.tul.cz/uchazeci/studijni-programy/>
- UPCE. (b.r.). *Bakalářské studium | Univerzita Pardubice*. Získáno 30. březem 2024, z <https://fes.upce.cz/fes/pro-uchazece/bakalarske-studium.html>
- UTB. (b.r.). BSP_EM_EMP_PS. *Fakulta managementu a ekonomiky*. Získáno 30. březem 2024, z <https://fame.utb.cz/mdocs-posts/bsp-em-emp-ps/>
- Vašutová, J. (2002). *Strategie výuky ve vysokoškolském vzdělávání*. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta.
- VŠCHT. (b.r.). *Odborná praxe—Ústav ekonomiky a managementu*. kem.vscht.cz. Získáno 30. březem 2024, z <https://kem.vscht.cz/predmety/praxe>
- VŠTE. (b.r.). Podniková ekonomika | VŠTE ČB. *Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích*. Získáno 30. březem 2024, z <https://www.vstecb.cz/podnikova-ekonomika-bc/>
- Worthen, B. R. (1990). *Goal-free Evaluation*. Pergammon Press.
- Zlámalová, H. (2003). *Průručka pro tutorý distančního vzdělávání* (První vydání). VŠB - Technická univerzita, Regionální centrum celoživotního vzdělávání.
- Žák, V. (2012). *Metody a formy výuky: Hospitační arch*. Národní ústav pro vzdělávání.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Čtyř-úrovňové schéma Kirkpatrickova modelu	18
Obrázek 2: Míra zapojení do diskusí	24
Obrázek 3: Názory na zastoupení externistů ve výuce	35
Obrázek 4: Hodnocení komunikace se studijním oddělením	36
Obrázek 5: Hodnocení komunikace s vyučujícími prostřednictvím emailu.....	37
Obrázek 6: Hodnocení akcí Kariérního centra	39
Obrázek 7: Hodnocení praxí z nabídky školy.....	40
Obrázek 8: Hodnocení nabídky praxí	41
Obrázek 9: Přírnost praxí.....	42
Obrázek 10: Jak na studenty působí prostředí v e-learningu.....	43
Obrázek 11: Hodnocení dostupnosti studijních materiálů	44
Obrázek 12: Celkový dojem ze studia	45
Obrázek 13: Šli byste tento program studovat znovu?	48

Seznam tabulek

Tabulka 1: Míra absolventů vůči zapsaným studentům.....	23
Tabulka 2: Nejprínosnější průběh výuky	25
Tabulka 3: Nejprínosnější předměty (první ročník).....	26
Tabulka 4: Nejprínosnější předměty (druhý ročník).....	27
Tabulka 5: Nejprínosnější předměty (třetí ročník).....	28
Tabulka 6: Nejprínosnější předměty (souhrnné výsledky za všechny 3 ročníky) ...	29
Tabulka 7: Nejméně prínosný průběh výuky	30
Tabulka 8: Nejméně prínosné předměty (první ročník).....	31
Tabulka 9: Nejméně prínosné předměty (druhý ročník)	31
Tabulka 10: Nejméně prínosné předměty (třetí ročník).....	32
Tabulka 11: Nejméně prínosné předměty (celkem)	33
Tabulka 12: Návrhy na zařazení nového předmětu do výuky	34
Tabulka 13: Hodnocení informovanosti o zápisu předmětů v prvním ročníku	37
Tabulka 14: Informovanost studentů o rozdělení státní závěrečné zkoušky	38
Tabulka 15: Silné stránky programu	46
Tabulka 16: Slabé stránky programu	47
Tabulka 17: Korelace mezi dojmem a chutí jít program studovat znovu	48

Tabulka 18: Rozsah odborných praxí na vybraných vysokých školách 53

9 Příloha: Dotazník

1. Jsem
  - a. Muž
  - b. Žena
  - c. Nepřeji si uvádět
2. Studuji
  - a. 1. ročník
  - b. 2. ročník
  - c. 3. ročník
  - d. Absolvent/ka
  - e. Studium jsem předčasně ukončil/a
3. Forma studia
  - a. Prezenční
  - b. Kombinovaná
4. Cítíte se být dostatečně zapojováni do diskusí v rámci výuky?
  - a. Určitě ano
  - b. Spíše ano
  - c. Spíše ne
  - d. Určitě ne
5. Jak byste popsali průběh výuky u vyučujících, ze které jste si odnesli nejvíce?
(Vyberte jednu nebo více odpovědí)
  - a. Příklady z praxe
  - b. Prostor pro diskusi/dotazy
  - c. Lidský přístup
  - d. Nadšení/zapálení
  - e. Osobní zkušenost
  - f. Praktické využití
  - g. Jiná
6. Vypište jeden či více předmětů, které pro vás byly doposud největším přínosem.
  - a. Napište jedno nebo více slov
7. Jak naopak probíhala výuka, ze které jste si odnesli nejméně? (Vyberte jednu nebo více odpovědí)
  - a. Monolog

- b. Čtení z prezentace
  - c. Nestrukturovaný výklad
  - d. Nízký nebo žádný prostor pro diskusi
  - e. Bez nadšení
  - f. Jiná
8. Vypište jeden či více předmětů, které pro vás byly naopak nejmenším přínosem.
- a. Napište jedno nebo více slov
9. Jaký předmět byste do výuky zařadili? Ať už povinný či volitelný. (Výberte jednu nebo více odpovědí)
- a. Předmět se zaměřením na prezentování
  - b. Krizový management
  - c. Předmět se zaměřením na využití a pracování s AI
  - d. Finanční gramotnost
  - e. V současné nabídce mi nic nechybí
  - f. Jiná
10. Myslíte si, že je ve výuce věnováno dostatek prostoru externistům (odborníkům z praxe)?
- a. Určitě ano
  - b. Spíše ano
  - c. Spíše ne
  - d. Určitě ne
11. Jak byste zhodnotili komunikaci ze strany studijního oddělení? (1 hvězdička = špatná, 5 hvězdiček = výborná)
- a. 1 hvězdička
  - b. 2 hvězdičky
  - c. 3 hvězdičky
  - d. 4 hvězdičky
  - e. 5 hvězdiček
12. Jak byste zhodnotili komunikaci s vyučujícími prostřednictvím emailu? (1 hvězdička = špatná, 5 hvězdiček = výborná)
- a. 1 hvězdička
  - b. 2 hvězdičky
  - c. 3 hvězdičky
  - d. 4 hvězdičky

- e. 5 hvězdiček
13. Cítili jste se v prvním ročníku dostatečně informováni ze strany školy o tom, jak se zapisují předměty?
- a. Určitě ano
  - b. Spíše ano
  - c. Spíše ne
  - d. Určitě ne
14. Byli jste dostatečně informováni ze strany školy o rozdělení státnic na dva směry, na základě kterých si musíte volit předměty ze skupiny BA?
- a. Určitě ano
  - b. Spíše ano
  - c. Spíše ne
  - d. Určitě ne
15. Pokud jste se alespoň jednou účastnili akce pořádané Kariérním centrem, jak byste takovou akci ohodnotili? V případě, že jste se neúčastnili, neodpovídejte a pokračujte na další otázku. (1 hvězdička = žádný přínos, 5 hvězdiček = velice přínosné)
- a. 1 hvězdička
  - b. 2 hvězdičky
  - c. 3 hvězdičky
  - d. 4 hvězdičky
  - e. 5 hvězdiček
16. V případě, že jste si zvolili praxi z nabídky školy, shodovala se náplň práce s jejím popisem?
- a. Ano, práce se shodovala s jejím popisem
  - b. Ano, ale pouze do určité míry
  - c. Práce se neshodovala s jejím popisem, ale byl/a jsem spokojen/a
  - d. Práce se neshodovala s jejím popisem, byl/a jsem nespokojen/a
  - e. Zvolil/a jsem si pro účel praxí vlastní firmu
  - f. Neabsolvoval/a jsem
17. Byla nabídka praxí dostatečná?
- a. Určitě ano
  - b. Spíše ano
  - c. Spíše ne

- d. Určitě ne
  - e. Neabsolvoval/a jsem
18. Byla pro vás praxe (vlastní či z nabídky školy) přínosná?
- a. Určitě ano
  - b. Spíše ano
  - c. Spíše ne
  - d. Určitě ne
  - e. Neabsolvoval/a jsem
19. Působí na vás prostředí jednotlivých předmětů v e-learningu přehledně?
- a. Ano, u všech předmětů
  - b. Pouze u některých předmětů
  - c. Představoval/a bych si prostředí jinak uspořádané a více přehlednější
20. Jak byste hodnotili dostupnost studijních materiálů prostřednictvím školní knihovny nebo elektronických databází? (1 hvězdička = špatná, 5 hvězdiček = výborná)
- a. 1 hvězdička
  - b. 2 hvězdičky
  - c. 3 hvězdičky
  - d. 4 hvězdičky
  - e. 5 hvězdiček
21. Jaký je váš celkový dojem ze studia? (1 hvězdička = špatný, 5 hvězdiček = výborná)
- a. 1 hvězdička
  - b. 2 hvězdičky
  - c. 3 hvězdičky
  - d. 4 hvězdičky
  - e. 5 hvězdiček
22. Co považujete za silnou stránku programu?
- a. Napište jedno nebo více slov
23. Co naopak považujete za slabou stránku programu?
- a. Napište jedno nebo více slov
24. Šli byste tento program studovat znovu? (zdali naplnil vaše očekávání)
- a. Určitě ano
  - b. Spíše ano

- c. Spíše ne
- d. Určitě ne